

AVUSTURYA

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan : **Pınar ASLAN**
Ankara - April, 2011

T.C. Başbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ

AVUSTURYA

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler

Nüfus	8,39 milyon (2009, tahmin)
Dil	Almanca
Din	Protestan/Katolik Hıristiyan
Yüzölçümü	83.871 km ²
Başkent (nüfus)	Viyana (1,66 milyon)
Başlıca Şehirleri (nüfus)	Graz (250 bin), Linz (189 bin), Slazburg (150 bin), Innsbruck (117 bin)
Yönetim Şekli	Federal Parlamenter Cumhuriyet
Cumhurbaşkanı	Heinz Fischer
Başbakan	Werner Faymann
Para Birimi	Avro (€)

Temel Ekonomik Göstergeler

	2005	2006	2007	2008	2009b	2010 c	2011c
GSYİH (milyar dolar, cari fiyatlarla)	303,1	321,3	370,1	414,2	384,3a	393,3	415,0
GSYİH (milyar avro, cari fiyatlarla)	243,3	255,9	270,4	281,7	275,9a	289,5	298,1
Reel Büyüme Oranı (%)	3,3	3,3	3,0	10,0	-3,4a	1,0	0,9
Cari İşlemler Dengesi (milyar dolar)	6,2	7,8	13,2	13,4	8,7	7,0	4,8
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'deki payı, %)	2,1	2,4	3,6	3,2	2,3	1,8	1,2
Kişi Başına GSYİH (dolar, cari fiyatlarla)	36.811	38.789	44.490	49.580	45.826	46.724	49.137
Kişi Başına GSYİH (dolar, PPP*)	33.823	35.842	37.414	41.859	40.470	41.531	42.222
İşsizlik Oranı (% , ort.)	7,3	6,8	6,2	5,9	7,2	6,9	6,8
Enflasyon Oranı (% , TÜFE)	2,1	1,7	2,2	3,2	0,4a	1,6	1,6
Enflasyon Oranı (% , ÜFE)	2,1	2,9	4,1	6,4	-7,4a	2,5	2,0
Kredi Faiz Oranı (% , ort.)	3,7	4,2	5,1	5,6	3,1a	5,0	4,7
Döviz Kuru (€/ \$, yıl sonu)	0,85	0,76	0,68	0,72	0,70a	0,74	0,71
İhracat (fob, milyar dolar)	119	134	163	179	136	155	163
İthalat (fob, milyar dolar)	121	133	161	180	139	157	167
Dış Ticaret Hacmi (fob, milyar dolar)	240	267	324	359	275	312	330
Dış Ticaret Dengesi (milyar dolar)	-2	1	2	-1	-3	-2	-4

(a) Gerçekleşme (b) Economist Intelligence Unit tahmini. (c) Economist Intelligence Unit projeksiyonu.

* Purchasing Power Parity: Satın Alma Gücü Paritesi

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Austria Country Report (Mayıs 2010)

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

- Avrupa Birliği (European Union - EU)
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization - WTO)
- Birleşmiş Milletler (United Nations - UN)
- Avrupa Konseyi (Council of Europe)

- Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF)
- Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD)

Diğer Kuruluşlar:

ACCT (gözlemci), ADB (bölge-dışı üye), AfDB (bölge-dışı üye), Avustralya Grubu, BIS, BSEC (gözlemci), CE, CEI, CERN, ÉAPC, EBRD, EIB, EMU, ESA, FAO, FATF, G-9, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRC, ILO, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MINURCAT, MINURSO, NEA, NSG, OAS (gözlemci), OIF (gözlemci), OPCW, OSCE, Paris Klübü, PCA, PFP, Schengen Konvansiyonu, SECI (gözlemci), BM Güvenlik Konseyi (geçici üye), UNCTAD, UNDOF, UNESCO, UNFICYP, UNHCR, UNIDO, UNTSO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

83.856 km²'lik yüzölçümü ve yaklaşık 8,3 milyon nüfusu ile küçük bir Avrupa ülkesi olan Avusturya'nın denize doğrudan açılımı bulunmamakta ve sınırlarının kuzeyinde Almanya ve Çek Cumhuriyeti, doğusunda Slovakya ve Macaristan, güneyinde Slovenya ve İtalya, batısında İsviçre ve Lihtenştayn yer almaktadır.

Ülkede Tuna Nehri coğrafi ve turistik açıdan olduğu gibi, bir taşıma yolu olarak da hayati öneme sahiptir. 1992 yılında tamamlanan ve Karadeniz'i nehir yoluyla Kuzey Denizi'ne bağlayan "Rhein-Main-Donau" (Ren-Main-Tuna) Kanalı, 3.500 Km'lik güzergahın uzun bir parçası olan Tuna Nehri'nin önemini daha da artırmıştır. Viyana'nın hemen dışında bulunan liman ticari taşıma açısından dikkat çeken bir konuma sahip bulunmaktadır.

Avusturya'nın toplam sınırları 2.706 Km'dir. Bunun 819 Km'lik bölümü Almanya ile olan sınırdır.

Ülkenin özetle verilen stratejik coğrafi konumu, ticari yönden de önemli bir güç kaynağı oluşturmakta, tarihi bağlar da dikkate alındığında, özellikle Doğu Avrupa ülkeleri için Avusturya en yakın Batılı ticari ortak konumuna sahip bulunmaktadır. Doğu Bloku'nun yıkılmasını takiben Avusturya'nın, doğusundaki komşu ülkelerle olan ticaret hacmi ve bu ülkelerdeki yatırımları çarpıcı bir biçimde artmıştır.

Ülkenin hemen hemen yarısı ormanlarla kaplıdır. Tüm coğrafyayı koruma adına çevre konusunda alınan tedbirler ve faaliyetler önemli boyutlara ulaşmıştır. İlgililer Avusturya'nın, Japonya'dan sonra çevre konusunda en duyarlı ikinci ülke olduğunu ifade etmektedirler.

Esasen bu hassas yaklaşımdan ülkemiz ihracatı dolaylı olarak olumsuz şekilde etkilenmiş ve özellikle, 90'lı yıllarda Avusturya'dan Türk TIR'larının geçişlerinde yaşanan büyük sıkıntılar temelinde çevre korumacılığına dayandırılmıştır. Son yıllarda geçmişe kıyasla Avrupa ile ticaret hacminin büyük boyutlara ulaşmasına rağmen Avusturya'nın sağladığı geçiş kotalarının uzun yıllardır artmıyor olmasında da Avusturya'nın çevrenin korunması konusunu temel gerekçe olarak kullanması esas rol oynamaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Avusturya'nın idari yapısı, federal yapıya dayalı cumhuriyettir. Ülkenin resmi adı "Avusturya Cumhuriyeti"dir.

Avusturya; Niederösterreich (Aşağı Avusturya), Wien (Viyana), Burgenland, Steiermark, Oberösterreich (Yukarı Avusturya), Salzburg, Kärnten, Vorarlberg ve Tirol olmak üzere dokuz eyaletten oluşmaktadır.

Avusturya Cumhuriyetinin temel belgeleri Federal Anayasa, 1955 tarihli Avusturya Devlet Anlaşması ve Daimi Tarafsızlık Hakkındaki Temel Kanundur.

Avusturya Cumhuriyetinin siyasi yapısı, demokrasi ve federal ilkeler üzerine dayalı "parlamentar hukuk devletini öngörmekte olup, Anayasa ve güçler ayrılığı ilkesi gereği yasama, yürütme ve yargı erkleri birbirinden ayrılmıştır.

Federal Cumhurbaşkanı siyasi partiler tarafından gösterilen adaylar arasından genel seçimler sonucu 6 yıllık bir süre için seçilmektedir. Daha ziyade sembolik yetkilerle donatılmıştır.

Parlamento iki meclisten oluşmaktadır: Federal Meclis (Bundesrat – 64 Temsilci) ve Millet Meclisi (Nationalrat – 183 Temsilci). Ayrıca, eyaletlerde Eyaletler Meclisi şeklinde bir diğer parlamenter örgütlenme yapısı mevcuttur.

Millet Meclisi halk tarafından seçilmekte, Federal Meclis ise, dokuz eyalet meclisinin kendi aralarından seçtiği temsilcilerden oluşmaktadır.

1980'lere kadar, Avusturya'da siyasi partiler üç kamp esasına dayalı geleneksel bir yapıya sahip olmuşlardır. Kaynağı 19. yüzyıla dayanan bu yapılanma şekli bugünkü Avusturya Parlamentosu'nda da benzer şekildedir.

Sosyal Demokrat Parti (SPÖ) 1889, Halk Partisi (ÖVP) 1945, Özgürlükçü Parti (ÖVP) 1956 yılında kurulmuştur. 1980'lerdeki çevre hareketleri neticesinde ortaya çıkan Yeşiller Partisi de Parlamento'da temsil edilmektedir.

Ülkede, 1 Ekim 2006 tarihinde yapılan genel seçimlerden sonra kurulan ikili koalisyon (SPÖ-Sosyal Demokrat Parti ve ÖVP- Avusturya Halk Partisi) hükümeti iş başında bulunmuştur. Başbakanlık görevini Dr. Alfred Gusenbauer (SPÖ) ve Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanlığı görevini Mag. Wilhelm Molterer (ÖVP) yürütmekte iken Haziran 2008'de söz konusu koalisyon hükümeti birlikte çalışma konusunda anlaşmazlığa düşmüş ve Parlamento 28 Eylül 2008 tarihinde erken genel seçimlerin yapılmasına karar vermiştir.

28 Eylül 2008 tarihinde gerçekleştirilen erken genel seçimler sonucu koalisyon ortakları Sosyal Demokrat Parti (SPÖ) ve Avusturya Halk Partisi (ÖVP) oy kaybına uğramalarına rağmen parlamentoda ilk iki sırayı almışlar ve Cumhurbaşkanı tarafından yeni Hükümeti kurmakla Sosyal Demokrat Parti lideri görevlendirilmiştir.

Bu iki parti tarafından kurulan yeni Hükümet güvenoyu alarak 2 Aralık 2008 tarihinde göreve başlamıştır.

Başbakanlığa SPÖ'den Werner Faymann, Başbakan Yardımcılığı ve Maliye Bakanlığına ise ÖVP'den Josef Pröll getirilmiştir.

Hali hazırda söz konusu Hükümet iş başında bulunmaktadır.

25 Nisan 2010 tarihinde yapılan seçimlerde Heinz Fischer Cumhurbaşkanlığına ikinci kez seçilmiştir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

2009 yılı sonu itibarıyla 8.349.150 kişi olan Avusturya nüfusunun, 2015 yılında 8.574.300 kişi ve 2030 yılında ise 9.048.400 kişiye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Avusturya nüfusunun yaklaşık % 48'ni erkekler, % 52'ni ise kadınlar oluşturmaktadır.

Yaş gruplarına göre nüfus dağılımını incelediğimizde, 2009 yılı itibarıyla 0-14 yaş grubunun ülke nüfusu içindeki payı yaklaşık %15 iken, 2030 yılında bu payın %14,2'ye gerileyeceği, 15-59 yaş grubunun payı % 62,2 iken % 54,8'e gerileyeceği, 60 ve üzeri yaş grubunun payının ise % 22,8 iken % 31'e yükseleceği tahmin edilmektedir. Özetle, nüfusa yönelik yapılan tahmin çalışmalarında, gelecekte 15-59 yaş arası grubun toplam nüfus içindeki payı önemli ölçüde azalırken, 60 ve üzeri yaş grubunun payının önemli ölçüde artacağı öngörülmektedir.

Nüfusun Yaş Gruplarına Dağılımı

	0-14 yaş grubu		15-59 yaş grubu		60 ve üzeri	
	bin Kişi	%	bin Kişi	%	bin kişi	%
2008	1.269,6	15,2	5.186,5	62,2	1.880,5	22,6
2009	1.255,3	15,0	5.202,3	62,2	1.911,2	22,8
2010	1.244,1	14,8	5.214,7	62,1	1.937,9	23,1
2011	1.234,7	14,7	5.230,7	62,1	1.962,2	23,3
2015	1.227,4	14,3	5.275,6	61,5	2.071,1	24,2
2030	1.282,7	14,2	4.958,1	54,8	2.807,6	31,0

Not: 2009 geçici rakamlar, 2010,2011, 2015 ve 2030 tahmini rakamlar

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Nüfus yoğunluğu daha ziyade ülkenin doğusundadır. Viyana, Burgenland ve Aşağı Avusturya eyaletleri ülkenin doğu bölgesini oluşturmakta, toplam ülke yüzölçümünün %28,1'inde nüfusun yaklaşık %43'ü yaşamaktadır. Toplam ülke yüzölçümünün %36'ünü oluşturan Salzburg, Yukarı Avusturya, Tirol ve Vorarlberg eyaletlerinde ise toplam ülke nüfusunun yaklaşık % 36'sı yaşamaktadır. Ülkenin güneyinde yer alan Steiermark ve Kärnten eyaletlerinin toplam yüzölçümü ülke nüfusunun %30,9'una denk gelmekte olup, sözkonusu iki eyalette toplam nüfusun yaklaşık %21'i yaşamaktadır.

Nüfusun Eyaletlere Dağılımı (bin kişi)

	2008	2009	2010	2011	2015	2030
Burgenland	282,2	283,5	284,3	285,1	289,1	306,6
Kärnten	560,6	560,4	560,0	559,7	559,8	561,6
A.Avusturya	1.601,2	1.609,1	1.617,0	1.625,3	1.661,4	1.797,7
Y.Avusturya	1.409,2	1412,3	1.416,2	1.420,5	1.440,1	1.502,6
Salzburg	528,3	529,9	531,2	532,8	540,2	559,0
Steiermark	1.206,2	1.208,1	1.209,3	1.210,8	1.219,8	1.252,2
Tirol	702,1	705,7	708,2	710,9	723,9	760,6

Vorarlberg	366,8	368,5	370,2	372,1	380,3	402,2
Viyana	1.680,2	1.691,5	1.700,3	1.710,3	1.759,7	1.905,9
Toplam (Avusturya)	8.336,8	8.349,0	8.396,7	8.427,5	8.574,3	9.048,4

Not: 2009 geçici rakamlar, 2010,2011, 2015 ve 2030 tahmini rakamlar

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Avusturya'da çalışan nüfus 2009 yılı ortalamasına göre 4.096.375 kişidir. Bu toplamın 2.185.500 kişisi erkek, 1.910.875 kişisi ise kadındır. Toplam çalışabilecek nüfus içinde çalışan nüfus oranı ise %72'dir.

2008 yılında çalışan nüfusun yaklaşık %68,6'sı hizmet sektöründe çalışırken, %26'sı ise imalat ve ticaret sektöründe çalışmaktadır. Çalışan nüfusun yalnızca %5,4'ü tarımda çalışmaktadır.

İstihdam-İşgücü İstatistikleri

Dönem	15 yaş ve üzeri (1.000 kişi)			15-64 yaş arası (%)*		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
2005	3.824,4	2.095,2	1.729,2	68,6	75,4	62,0
2006	3.928,3	2.147,5	1.780,7	70,2	76,9	63,5
2007	4.027,9	2.208,5	1.819,4	71,4	78,4	64,4
2008	4.016,0	2.172,8	1.843,2	71,0	77,0	65,0
Q1 2009	4.097,0	2.140,0	1.881,7	70,8	75,4	66,3
Q2 2009	4.080,3	2.184,7	1.895,6	71,7	76,9	66,6
Q3 2009	4.119,3	2.214,0	1.905,3	72,3	77,8	66,9
Q4 2009	4.088,9	2.203,3	1.885,6	71,6	77,4	66,0

(*) Çalışan işgücü içindeki payı

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Avusturya'nın en değerli doğal kaynağı olan ekolojik çevresini, kirlilik düzeylerini sistematik olarak düşürmek yoluyla korumak adına gösterdiği yoğun çabalar, ülkenin çevre açısından en bilinçli Avrupa ülkeleri arasında sayılmasını sağlamıştır. Avusturya göllerdeki geniş çaplı temizleme faaliyetlerine 1970'lerde başlamış, endüstriyel emisyon kısıntılarını 1980 ve 1990'larda zorunlu uygulamaya koymuş ve karayolu trafik emisyonlarını azaltmak için yeni araçlarda katalitik konvertör zorunluluğunu 1980'lerde getiren ilk Avrupa ülkeleri arasında yer almıştır. 1980'lerden bu yana sülfür dioksit emisyonu %90, karbon monoksit emisyonları %55, azot protoksit emisyonu %17 azalmıştır. Avusturya'nın enerji politikalarının kilit bileşenlerinden biri, Parlamento'nun 2002'de onayladığı Kyoto Protokolü'nün gereklerinin yerine getirilmesidir. AB'nin yük-paylaşımı sistemi kapsamında Avusturya, sera gazı emisyonunu, taahhüt döneminde (2008-2012) 1990'lardaki emisyon seviyelerinin %13 altına çekmeyi kabul etmiştir. Ancak son dönemdeki eğilimler, Avusturya'nın bu hedefleri gerçekleştiremeyeceği ihtimalini kuvvetlendirmiştir. 200 civarına Avusturyalı firma, karbon dioksit izinleri almak ve satmak yoluyla, emisyon sertifikaları ticaretinde yer almaktadır.

Ülkenin yaklaşık %50'si ormanla kaplı olup, Orta Avrupa'nın en fazla ormana sahip ülkesi konumundadır. Alplerin 2000 metreye kadar olan yüksekliklerinde mevcut olan ormanların büyük kısmı özel şahıslara aittir.

Madenler bakımından oldukça zengin sayılan Avusturya'da demir, magnezyum, grafit ve kömür elde edilmektedir. Dünyada en çok grafit üreten ülkedir. Ayrıca manyezit ve volfram üretiminde de dünyanın önemli üreticilerinin başında gelmektedir.

Petrol ve doğal gaz üretiminde Avrupa'da dördüncü sıradadır. Petrol üretimi Viyana havzası ile Linz şehri civarındadır. Bunlardan başka bakır, çinko, kurşun, antimon, boksit ve tungsten madenleri de bulunmaktadır.

Avusturya-Arazi Kullanımı (1.000 Hektar-Ha)

	2007
--	------

Ülkenin Yüzölçümü	8.587
-Toprak Alanı	8.245
-Su Alanı (Gölleri vd.)	142
Tarımsal Araziler	3.240
-Ekilebilir Araziler ve Sürekli Bitkiler	1.450
-Sürekli Çayır ve Otlaklar	1.790
Orman Arazileri	3.872
Diğer Araziler	1.133

Kaynak: FAOSTAT – FAO Statistics Division

Dahil Olduğu Uluslararası Anlaşmalar

- Avrupa Birliği (European Union - EU)
- Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organization - WTO)
- Birleşmiş Milletler (United Nations - UN)
- Avrupa Konseyi (Council of Europe)
- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization - NATO)
- Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF)
- Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development - OECD)

Diğer Kuruluşlar:

ACCT (gözlemci), ADB (bölge-dışı üye), AfDB (bölge-dışı üye), Avustralya Grubu, BIS, BSEC (gözlemci), CE, CEI, CERN, EAPC, EBRD, EIB, EMU, ESA, FAO, FATF, G-9, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCS, ILO, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MINURCAT, MINURSO, NEA, NSG, OAS (gözlemci), OIF (gözlemci), OPCW, OSCE, Paris Klübü, PCA, PFP, Schengen Konvansiyonu, SECI (gözlemci), BM Güvenlik Konseyi (geçici üye), UNCTAD, UNDOF, UNESCO, UNFICYP, UNHCR, UNIDO, UNTSO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

GSYİH'nin Sektörlere Göre Dağılımı (%)

	2003	2004	2005	2006	2007
Tarım	2,0	1,8	1,6	1,7	1,9
Sanayi	29,8	29,6	29,8	30,6	21,0
Hizmetler	68,2	68,4	68,4	67,7	67,1

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Austria Country Profile 2008

Avusturya'nın ekonomisi yüksek oranda çeşitlenmiş olmakla birlikte hizmetler sektörü, katma değer ve istihdamın üçte ikisini yaratmaktadır. Diğer gelişmiş ülkelerin aksine Avusturya'da sanayi sektörü (inşaat dahil) toplam hasıladaki payını korumuş ve 2007'de tüm ekonomik faaliyetlerden elde edilen katma değer %31'ini sağlamıştır (GSYİH'nin %28'i). Bu oranda imalat sanayinin payı %20,2, enerji ve su işleri sektörünün payı %2,6 ve inşaat sektörünün payı %7,9 olmuştur. Tarım sektörü ise tüm ekonomik faaliyetlerden elde edilen hasılanın %1,9'unu oluşturmaktadır.

Ülkenin maden-mineral varlığının azlığı dikkate alındığında, Avusturya'nın geleneksel ana kaynağının dünyadaki en iyi işçi-işveren ilişkilerinden birine (bunun sonucu olarak ılımlı ücret artış talepleri ve sayıca çok az grev olayları gözlenmektedir) ve yüksek yaşam kalitesine sahip, eğitilmiş-yetenekli iş gücü olduğu görülmektedir. Ülkenin Avrupa'nın merkezindeki konumu, dağlar ve göller gibi turistik varlıkları da iş çevrelerini ülkeye çekmekte ve GSYİH artışını desteklemektedir.

Avusturya geleneksel olarak ara malları üretiminde, özellikle demir, çelik ve ilgili metal ürünlerde, kağıt, motorlar, türbinler ve otomotiv bileşenlerinde güçlüdür. Bunlara ek olarak, spesifik niş pazarlarda faaliyet gösteren, bir dizi ileri teknoloji firması (hi-tech) son dönemlerde ortaya çıkmıştır. Araştırma ve geliştirme (AR-GE) harcamaları son birkaç on yıllık dönemde düzenli olarak artmış, 1990'larda görece olarak düşük bir oran olan GSYİH'nin %1,4'ünden, 2005'te %2,4'üne yükselmiş (AB-15 ortalaması %2'dir) ve 2007'de GSYİH'nin %2,6'sı olmuştur. Ancak, Avusturya'nın AR-GE harcamalarındaki özel sektör payı (2006'da %46) AB ortalamasının altındadır. Bunun nedeni, görece olarak daha düşük AR-GE harcamalarına sahip, düşük ve orta teknolojili sektörlerin ağırlıklı olduğu sanayi yapısıdır. Küçük bir ulusal pazara sahip olduklarından, Avusturyalı firmaların büyüme imkanı dış pazarlara bağlıdır. Son on yılda Avusturya ekonomisinin ne derecede uluslararası alana açıldığı, mal ve hizmet ihracatının GSYİH'ya oranındaki artışa bakılarak tespit edilebilir. Büyük oranda AB'ne katılmanın ve Doğu'daki eski komünist ülkelerin uluslararası ticarete katılmasının sonucu olarak, 1995'te %35,1 olan mal ve hizmet ihracatının GSYİH'daki payı, 2007'de %57,9'a yükselmiştir.

Ekonomik Performans

Avusturya Ekonomisine İlişkin Beklentiler (Bir önceki yıla göre reel değişim; %)

	2008	2009	2010 *	2011*
GSYİH	2,0	-3,6	1,3	1,4
Özel Tüketim	0,5	0,4	0,6	0,9
Kamu Harcamaları	3,0	0,6	0,7	1,0
Brüt Yatırımlar	0,5	-4,6	1,2	1,9
İhracat	2,5	-19,9	6,0	6,7
İthalat	4,7	-18,2	5,0	5,3
Cari İşlemler Dengesi/GSYİH	3,2	2,3	2,5	2,9
Tüketici Fiyatları Endeksi	3,2	0,5	1,5	1,6
Tasarruf Oranı/Hanehalkı Geliri	12,0	11,9	11,8	11,6
İşsizlik Oranı	3,8	7,2	7,4	7,7
Toplam Borç/GSYİH	62,6	68,9	73,6	76,9
Bütçe Dengesi/GSYİH	-0,4	-4,2	-5,6	-5,4

(*) 2010-2011:Tahmin

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Avusturya Marshall Planı'yla uygulamaya konulan, sanayi sektörlerine yönelik düşük faizli ve bol krediler yardımıyla, 1950'ler ve 60'larda hızla sanayileşmiştir. 1955-1970 yılları arasında ekonomi yılda ortalama %5 büyümüştür. 1970'lerde ise ekonomik büyüme yıllık ortalama %3,6'ya düşmüştür. 1980'lerde ekonomik büyüme daha da yavaşlayarak yıllık ortalama %2,3 seviyelerine gerilemiştir. Avusturya'nın büyük millî sanayi sektörü, özellikle, ağır sanayi, giderek bir değerden çok bir yük oluşturmaya başlamış ve hükümeti kademeli bir özelleştirme sürecini teşvik etmek yönünde harekete geçirmiştir. 80'lerin sonuna doğru özelleştirmenin ve artan rekabetin ilk etkilerinin görülmeye başlaması ve daha da önemlisi, Almanya'nın birleşmesi ve Doğu Avrupa'nın ekonomik açılımından sağlanan yararlar sonucunda ekonomik performansta ilerlemeler olmuştur.

1995 yılında başlayan AB üyeliğinin ilk yılları, bir düzenleme dönemi olarak nitelendirilmiş de, dünyanın en büyük pazarına engelsiz giriş 1995-2000 yılları arasında %3'lük bir yıllık ortalama büyüme oranı sağlamıştır. ÖVP-FPÖ iktidarının ilk yılı olan 2000'de, tüm Avrupa ülkelerindeki güçlü ekonomik performansın yanında, cömert olarak nitelendirilebilecek vergi reformunun etkileriyle birlikte büyüme rakamı %3,7'ye yükselmiştir. Ancak, vergi reformu daha büyük bir bütçe açığına neden olmuş ve yeni hükümeti, kamu finansmanını konsolide etmek adına, bir dizi kemer sıkma önlemleri almaya itmiştir. 2001 yılında Alman ekonomisindeki zayıflık ve kemer sıkma önlemlerinin etkisiyle büyüme ciddi şekilde yavaşlamış ve %0,5 oranına düşmüştür. 2004-2005 döneminde ekonomi belli bir hız kazanmış ve yıllık büyüme %2,3 olmuştur. 2006-2007 döneminde ise hızla artan dış ticaret ve yatırımların desteğiyle, büyüme biraz daha hızlanarak yıllık ortalama %3,3'e yükselmiştir.

2008 yılında ise küresel ekonomik ve mali krizin etkisiyle yılın ikinci yarısından itibaren imalat sanayindeki üretim düşüşü ve ihracattaki artış eğiliminin azalması sonucu büyüme oranı % 2,0 olarak gerçekleşmiştir. Krizin iyice hissedildiği ve etkilerinin devam ettiği 2009 yılında ise büyüme oranı % -3,6 olmuştur. Büyüme oranındaki gerilemede, ekonomisi büyük çapta ihracata bağımlı olan Avusturya'nın ihracatındaki gerilemenin büyük payı olmuştur. Bu dönemde dış alım talepleri daralmış, en büyük ticari ortağı olan Almanya'da gözlenen ekonomik daralma da Avusturya ekonomisini doğrudan etkilemiştir. 2010 yılında ise toparlanma dönemine geçilerek %1,3 oranında, 2011 yılında ise %1,4 oranında büyüme olacağı tahmin edilmektedir. Bununla birlikte, bazı uzman kuruluşlarca yapılan tahminlerde 2010 yılının Avusturya için toparlanma dönemi değil de krizin etkilerinin devam edeceği bir yıl olacağı değerlendirilmekte yapılmaktadır.

Ayrıca, kamu borçlarındaki artış önemli bir sorun olmaya devam etmektedir. Hükümetin bu sorunu çözmek için almış olduğu tedbirlere ilaveten yeni tedbirler alması ve gelir kaynakları yaratması beklenmektedir.

Ekonomik dengelerin sağlanması ve pozitif büyüme oranlarına ulaşılmasında ihracatın artırılması büyük önem taşımaktadır. Neticede, ticareti büyük çapta AB üyesi ülkeler, özellikle Almanya ile olan Avusturya'daki ekonomik gelişmelerin bu ülkeler ekonomisindeki gelişmelere paralel olacağı beklenmektedir.

Petrol fiyatlarındaki gerileme ve kriz dolayısıyla azalan talep sonucu ürünlerin toptan fiyatlarındaki %8'i aşan düşüşler 2009 yılında enflasyon oranının %0,5'e, hatta bazı aylarda eksilere düşmesine neden olmuştur. 2010 yılında petrol fiyatlarındaki artışın etkisiyle birlikte enflasyonun 2010'da %1,5, 2011'de ise %1,6'ya yükselmesi beklenmektedir.

2007 yılında GSYİH'nin %0,4'ünü oluşturan bütçe açığı, 2008 yılında da aynı oranda gerçekleşmiş,

2009 yılında ise 9,5 milyar Avro'ya ulaşarak GSYİH'nin %3,4'ünü oluşturmuştur. Bütçe açığının GSMH'ya oranının artmasının nedeni 2009 yılında bütçe gelirlerindeki azalmadan ve bütçe giderlerindeki artıştan kaynaklanmıştır. Bu itibarla, Avusturya'nın bütçe dengesi/GSMH oranı, %3 olan Maastricht kriterlerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Kamu borçlarının GSYİH'ya oranı 2007 yılında %59,5 iken, 2008 yılında %62,6'ya, 2009 yılında ise %66,5'e yükselmiştir. Bu artış, artan bütçe açığını karşılamak üzere hükümet borçlanmasının artmasından kaynaklanmıştır.

2009 yılında kamu gelirleri GSYİH'nin yaklaşık %48,3'ünü, kamu harcamaları ise GSYİH'nin %51,8'ini oluşturmuştur.

► Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Avusturya'nın başlıca tarım alanları, Alp Dağları'nın kuzeyinde Tuna Nehri kıyılarında yer alan ve ülkenin doğu sınırlarına doğru uzanan ovalardır. Ekim-dikim alanları, meyve bahçeleri ve üzüm bağları bu bölgelerde yoğunudur. Tarımsal alanların ve şarap bağlarının büyüklüğü nedeniyle Aşağı Avusturya Eyaleti en geniş ekili dikili alanlara sahip bölgedir. Daha Batı'da, engebeli bölgelerde, Alplerin pastoral çiftçiliğinin gözlendiği dağlık Batı bölgesiyle birlikte, tarımsal faaliyetler hayvancılık ve ormancılık şeklinde görülmektedir. Avusturya'da tarım küçük ölçekli yapılmaya devam etmektedir. Diğer yandan, son on yıllık dönemlerde küçük ölçekli çiftlikler üretimden çekilmek zorunda kaldıkça, daha büyük ölçekli tarımsal üretim birimlerine doğru düzenli bir eğilim vardır. Ülke içinde üretilen tarımsal ürünler üzerindeki devlet denetimi çok sıkıdır: Hayvancılıkta hormon kullanımı ve genetiğiyle oynanmış bitkilerin ekimi ve endüstriyel tarım Avusturya'da kesin biçimde yasaktır. Ekilebilir arazinin %13'ü sayıları yaklaşık 20.000 olan organik çiftliklerce kullanılmakta ve bu durum Avusturya'yı kişi başına organik tarım üretimi açısından Avrupa'daki en büyük üreticiler arasına sokmaktadır. 1990'da GSYİH'nin %3,9, 1995'te %3,1'i olarak gerçekleşmiş bulunan tarım sektörü (ormancılık dahil) toplam katma değeri, 2007 yılında GSYİH'nin %1,7'si oranına düşmüştür.

Avusturya'da 2009 yılında tarımsal amaçlı kullanılan alan 1,37 milyon hektar olup, bu alan Avusturya'nın toplam yüzölçümünün %16,3'üne eşittir. 2008 yılında toplam ekili alanın yaklaşık %63'ü tahıl üretiminde kullanılırken bu oran 2009 yılında %61,4'e gerilemiştir.

2005 yılında tarımsal işletme sayısı 2003 yılına göre çok küçük bir artışla (%0,4) 189.591'e ulaşmıştır. Avusturya'nın AB üyeliğinin ardından tarımsal işletme sayısı %20 oranında azalmıştır. Son on yılda yıllık ortalama 5.000 çiftçi ya tarımı bırakmış ya da birleşme yoluna gitmiştir. 1990 yılında Avusturya'da tarım sektöründe faaliyet gösteren toplam tarımsal işletme sayısı 281.910 olarak kaydedilmiştir.

Avusturya'da toplam tarımsal işletmelerin yaklaşık üçte ikisi Aşağı Avusturya (46.087), Steiermark (43.735) ve Yukarı Avusturya'da (36.543) bulunmaktadır.

Toplam tarım işletmelerinin %12,7'si (20.343) organik tarım yapmakta olup, bu sayı giderek artmaktadır.

Tarımsal işletmelerinin yaklaşık %95'i küçük aile işletmelerinden oluşmaktadır. Ancak, son yıllarda büyük tarımsal işletmelerin sayısında artış görülmektedir.

Tarımsal Üretim Değerleri (milyon Avro, cari fiyatlarla)

	2006	2007	2008	2009	2008/2009 Değişim (%)
Bitkisel Üretim	1.968	2.569	2.609	2.293	-12,1
Tahıl	464	864	644	470	-26,9
Yağlı Tohumlar	85	106	111	88	-20,3
Yem Bitkileri	547	572	715	733	2,5
Sebze	190	207	204	202	-1,3
Meyve	292	366	398	377	5,2
Şarap	390	466	492	423	-13,9
Hayvansal Üretim	2.283	2.847	3.159	2.806	-11,2
Canlı Hayvanlar	1.677	1.690	1.809	1.744	-3,6
Hayvansal Ürünler	1.106	1.157	1.351	1.072	-13,7

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Sanayi

Avusturya imalat sanayi, yaratmakta olduğu katma değeri 1990 yılından 2008 yılına gelindiğinde, yaklaşık iki katına çıkarmıştır. 1990 yılında imalat sanayinde nominal rakamlarla yaklaşık 26 milyar Avro'luk bir değer yaratılmışken, 2008 yılında bu değer yaklaşık 52 milyar Avro'ya ulaşmıştır. 2009 yılında ise ekonomik krizin etkisiyle bu değer 46,9 milyar Avro'ya gerilemiş ve GSYİH içerisindeki payı

%20'lerden %18,7'ye düşmüştür.

İmalat sanayinde yaratılan katma değerdeki düşüş oranı 2009 yılında GSYİH'daki gerilemenin üzerinde olmuştur. Söz konusu dönemde imalat sanayindeki düşüş %11,7 iken GSYİH'daki düşüş %3,6 olarak kaydedilmiştir.

Seçilmiş Sektörlere Göre Sanayi Üretim Değerleri (milyar Avro)

Meslek Birlikleri/Kolları	2006	2007	2008	2009
Makine ve Metal	24,78	27,51	31,92	26,95
Kimya	12,48	13,03	14,12	12,85
Elektro-Elektronik	12,3	12,95	13,71	11,32
Otomotiv	12,16	12,03	11,26	8,91
Gıda	8,17	8,39	10,23	8,33
Mineral Yağ	8,05	8,04	9,57	7,23
Taşocaklılığı ve madencilik	6,75	7,63	8,84	6,12
Ağaç Ürünleri	7,04	7,47	7,29	5,89
İnşaat	5,16	5,09	5,82	5,57
Gaz-Isınma	4,53	4,31	5,48	4,92
Kağıt	3,33	3,39	3,64	3,21
Taş ve seramik	3,3	3,35	3,44	2,84
Demir dışı Metaller	2,9	3,05	2,96	2,29
Kağıt ve karton işleme	2,12	2,28	2,40	2,17
Tekstil	2,03	2,04	1,88	1,34
Cam	1,43	1,46	1,49	1,23
Döküm	1,35	1,45	1,43	1,05
Konfeksiyon	0,86	0,89	0,84	0,81
Deri işleme	0,38	0,33	0,33	0,33
Deri üretimi	0,34	0,32	0,31	0,20
Toplam Sanayii	119,47	125,00	136,95	113,57

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

2006 yılında imalat sanayi üretim değeri 119,47 milyar Avro iken, 2007 yılında bu değer %4,6 oranında artarak 125 milyar Avro'ya, 2008 yılında %9,6 artarak 136,95 milyar Avro'ya yükselmiş iken, 2009 yılında % ise %17,1 oranında gerileme göstererek 113,5 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.

İmalat sanayi sektöründe çalışanların sayısına bakıldığında ise 2006 yılından beri çok büyük değişiklikler kaydedilmemiş, 2006 yılında 413.157 olan imalat sanayinde çalışanların sayısı 2007 ve 2008 yıllarında küçük artışlar göstermiş, 2009 yılına gelindiğinde ise 2006'ya göre 10.733 kişi azalış kaydedilerek 402.424 kişi olmuştur.

Ciro büyüklüğü açısından en önemli sektörlerin başında makine sanayi, otomotiv ve otomotiv yedek parça sanayi, gıda ve içecek sanayi, metal ve metal işleme sanayi ile metal ürünleri sanayi yer almaktadır. Sektörlerin yurt dışı cirolarına baktığımızda makine sanayi, otomotiv ve otomotiv yedek parça sanayi, metal ve metal işleme sanayi yine ilk sıraları almaktadırlar.

Madencilik

Madenler bakımından oldukça zengin sayılan Avusturya'da demir, magnezyum, grafit ve kömür elde edilmektedir. Dünyada en çok grafit üreten ülkedir. Ayrıca manyezit ve tungsten (volfram) üretiminde de dünyanın önemli üreticilerinin başında gelmektedir.

Petrol ve doğal gaz üretiminde Avrupa'da dördüncü sıradadır. Petrol üretimi Viyana havzası ile Linz şehri civarındadır. Bunlardan başka bakır, çinko, kurşun, antimon, boksit ve tungsten madenleri de bulunmaktadır.

Avusturya'nın uzun bir mineral arama tarihi ve güçlü bir madencilik geleneği vardır. Metal madenciliği sektörü, yüksek işletme maliyetleri, çevre konusundaki endişeler ve artan dış rekabetin sonucunda giderek daralmıştır. Erzberg kentindeki (Steiermark Eyaleti) demir cevheri madeni ile Mittersill kentindeki (Salzburg Eyaleti) tungsten madeni dışındaki tüm metal madenleri kapatılmıştır. Bununla beraber, iç talebin %10'unu karşılayan petrol sondaj faaliyetleri hala önem arz etmektedir (1950'lerde

iç talebin tamamı yerli üretimle karşılanmaktaydı). Mineral madenciliğindeki büyümenin önemli bir kısmı özel sektörde, özellikle grafit ve talk (magnezyum silikat) minerallerinde gerçekleşmiştir. Gelecekte madencilik faaliyetlerinin, temelde iç talebi karşılamaya yönelik olarak, endüstriyel mineraller üzerinde yoğunlaşması beklenmektedir.

Turizm

Avusturya uzun yıllardır turizmi ödemeler dengesi içinde önemli bir kalem olarak muhafaza etmiştir. Ülkede kış turizmi başta olmak üzere, şehir, göl, dağ, köy turizmi olarak adlandırılabilir türler mevcuttur. Ayrıca, klasik müzik kültürünün oldukça yaygın olduğu Avusturya'da, yetiştirmiş olduğu çok sayıda klasik müzik bestecisiyle birlikte kültür ve konser turizmi de önemli boyutlardadır. Diğer taraftan Avusturya çok sayıda uluslararası kongreye ev sahipliği yapmakta, özellikle çok sayıda uluslararası kuruluşun merkezini bulunduğu Viyana dünyadaki en büyük kongre şehirlerinin başında yer almaktadır.

Yaklaşık 300.000 çalışanı ile Avusturya ekonomisinin başta gelen kalemlerinden olan turizm sektöründen elde edilen döviz gelirleri 2009 yılında 15.686 milyon Avro olmuştur. 2009 yılında 9.452 milyon Avro olan turizm giderleriyle Avusturya'nın elde ettiği net turizm geliri 6.234 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir.

Turizm Gelirleri ve Giderleri (milyon Avro)

Dönem	Turizm Gelirleri 1	Turizm Giderleri 1	Net Turizm Gelirleri 1	Turizm Gelirleri 2	Turizm Giderleri 2	Net Turizm Gelirleri 2
1995	9.883	5.843	4.04	10.687	6.428	4.259
2000	10.593	6.767	3.826	12.202	7.6	4.602
2005	12.904	7.506	5.399	14.701	8.922	5.778
2006	13.255	7.641	5.614	15.147	9.281	5.865
2007	13.780	7.702	6.078	15.631	9.358	6.273
2008	14.816	7.712	7.104	16.649	9.442	7.207
2009	-	-	-	15.686	9.452	6.234

(1) Dar anlamda turizm dengesi (yolcu taşımacılığı hariç)

(2) Yolcu taşımacılığı ile birlikte turizm dengesi

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Avusturya'da mal ticareti daha ziyade karayolu ile yapılmaktadır. Karayolu taşımacılığını sırasıyla demiryolu ve iç sularda taşımacılık izlemektedir.

Bilindiği üzere Avusturya, Ren ve Tuna nehirlerini birleştiren Main-Tuna Kanalı üzerinden Kuzey Denizi'ne ve Karadeniz'e kadar uzanan su yolu üzerinde bulunmaktadır. AB'nin Doğu Avrupa ülkelerini bünyesine dahil ederek genişlemesi, Tuna havzasında yoğun mal trafiğine yol açmıştır. Bu nedenle Tuna nehri üzerinde yapılmakta olan yük taşımacılığının önemi giderek artmaktadır. Bu gelişmeler ışığında AB, nehir taşımacılığının geliştirilmesi amacıyla ortak bir eylem planı hazırlanmıştır.

Bu planın bir parçası olarak Avusturya Federal Ulaştırma, Inovasyon ve Teknoloji Bakanlığı, 2015'e yılına kadar Tuna nehri üzerindeki taşımacılığın geliştirilmesi için izlenmesi gereken politikaları kapsayan "Ulusal Eylem Planı"nı yürürlüğe koymuştur.

Söz konusu planda, mevcut altyapının yenilenmesi, limanların geliştirilmesi ve lojistik merkezler haline getirilmesi, bilgi sistemlerinin devreye sokulması ve geliştirilmesi, Avusturya gemi filosunun modernizasyonu gibi hedefler mevcut bulunmaktadır.

Enerji

Avusturya'daki enerji üretimi enerji tüketimini karşılayamamakta, bu nedenle kullanılan enerjinin yarısından fazlasını ithal etmektedir. Bununla birlikte, Avusturya'nın enerji ihracatı da bulunmaktadır. Avusturya'da 2008 yılında yurt içi enerji üretim kapasitesi iç tüketiminin yaklaşık %40'ını karşılamıştır. Avusturya'da kömür ve petrol gibi enerji kaynaklarının kısıtlı olması nedeniyle enerji politikasında yenilenebilir enerji kaynaklarının önemi oldukça fazladır. Bu çerçevede, önemli kamu kaynakları tahsis edilmiş olup, Hükümetin öncelikli konuları arasında yer almaktadır.

Avusturya'nın toplam enerji bilançosu incelendiğinde, 2008 yılı brüt yurtiçi enerji tüketimi 2007 yılına oranla %0,3 oranında cüzi bir artış göstermiştir.

Enerji İstatistikleri (Birim: Teraiul=1.012 Jul)

	1970	1980	1990	1995	2000	2006	2007	2008
Yurtiçi Üretim (Ham enerji)	366.230	333.443	341.097	368.155	412.490	440.087	461.441	470.360
İthalat	485.154	735.861	775.749	835.883	925.661	1.284.908	1.246.508	1.243.459
Depolama	-23.970	-45.165	-13.478	12.084	8.995	-28.876	-12.442	-33.665
İhracat	30.568	33.492	51.169	76.341	125.265	232.179	271.260	251.394
Brüt Yurtiçi Kullanım	796.846	990.647	1.052.198	1.139.780	1.221.882	1.463.941	1.424.247	1.428.761
Enerji Son Kullanım (Kullanılabilir enerji)	567.233	701.433	766.514	844.834	944.384	1.118.216	1.079.484	1.088.538
Kullanılabilir enerjide sektörel kullanım								
Tarım	31.474	30.070	24.497	22.499	23.897	26.183	24.718	25.059
İmalat Sanayi	198.508	224.378	216.571	218.416	253.786	309.803	311.334	311.835
Ulaştırma	111.961	165.616	208.838	244.689	296.206	372.443	379.749	366.544
Hizmet Sektörü	52.453	73.271	74.127	96.369	98.197	118.462	98.568	113.156
Hanehalkı Kullanımı	172.836	208.099	242.482	262.860	272.298	291.326	265.116	271.944
Kullanılabilir enerjide amaçsal kullanım								
Trafik	-	-	-	255.110	313.225	382.732	404.255	392.316
Mekan ısıtma, klimalar ve sıcak su	-	-	-	287.195	295.793	340.843	296.931	315.046
Aydınlatma & EDV	-	-	-	25.158	26.392	28.130	28.110	28.327
Buhar kazanımı	-	-	-	66.047	79.376	88.283	85.880	85.486
Sanayi Fırınları	-	-	-	124.898	143.949	162.146	155.600	159.988
Motorlar	-	-	-	85.347	85.443	115.799	108.405	107.056
Elektrokimyasal amaçlar	-	-	-	1.080	207	283	305	320

Kaynak: Avusturya Ülke Raporu 2009, Viyana Ticaret Müşavirliği

Bankacılık

Avro'nun AB'nin ortak para birimi olarak yürürlüğe girmesinin ardından Avro bölgesinde Ortak Para Politikasının sorumluluğu, 1 Ocak 1999'dan itibaren Avrupa Merkez Bankaları Sistemine (European System of Central Banks – ESCB) verilmiştir. ESCB, Avrupa Merkez Bankası (European Central Bank – ECB) ve AB üyesi ülkelerin ulusal merkez bankalarından oluşmaktadır. Bu aşamada, Ortak Para Politikasının yürütülmesine ilişkin yetkiler de ECB'ye geçmiş olup, Avusturya Merkez Bankası para politikasına ilişkin tüm yetkilerini ECB'ye devretmiştir.

2000 yılı sonrasında Avro bölgesinde faiz oranları düşme eğiliminde olmuş, ancak 2006 yılının ikinci yarısından itibaren yükselme eğilimi göstermiş, 2008 sonlarına kadar süren bu eğilim 2008 yılı 10. ayından itibaren düşmeye başlamış ve 2009 yılında %1'in altına gerilemiştir.

Finansal Hizmetler

Finansal piyasalar açısından belirsizliklerin ve dalgalanmaların çokça yaşandığı bir yıl olan 2007 yılının Ağustos ayında ABD'nin hisse senedi piyasasında yaşanan çöküş, emlak ve ipotek krizinin ortaya çıkması, bankacılık sektörünün likidite sıkıntısıyla karşılaşması Viyana Borsasını olumsuz bir şekilde etkilemiş, bununla birlikte 2007'de yaşananların asıl etkileri 2008 yılında global bir ekonomik ve finansal krize dönüşmesiyle olmuştur.

Viyana Borsa Endeksi (ATX) 2009 yılı sonunu 2.482,13 puanla kapatmış bir önceki yılın aynı dönemine oranla %41,77 oranında artış olmuştur. 2009 yılının Şubat ayında 4,2 milyar Avro olarak gerçekleşen işlem hacmi daha sonraki aylarda artış göstermiş ve aylık işlem hacmi ortalama olarak yaklaşık 6 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir.

Viyana Borsası 2010 yılında Budapeşte, Lubliyan ve Prag Borsaları ile birlikte hareket ederek uluslararası bir strateji izlemeyi planlamaktadır. Borsanın bu strateji ile amacının uluslararası yatırımcıların dikkatini bölgeye çekmek ve sermaye piyasalarını güçlendirmek olarak açıklanmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Yabancı Yatırımlar

	2005	2006	2007	2008	2009b	2010c	2011c
Doğrudan Yabancı Yatırımlar (milyar dolar)	81,6	2,5	64,0	14,4	16,4	20,0	22,8
DYY / GSYİH (%)	26,9	0,8	17,3	3,5	4,3	5,0	5,5
DYY / Gayri Safi Sabit Sermaye Yatırımı (%)	121,8	3,6	79,1	16,0	20,3	24,2	26,0
DYY İhracı (milyar dolar)	-81,8	-5,5	-71,6	-30,5	-26,0	-24,5	-23,5
Net DYY (milyar dolar)	-0,2	-3,0	-7,6	-16,1	-9,6	-4,5	-0,7
DYY Stoku (milyar dolar)	157,3	192,2	284,0	279,1	295,4	315,4	338,2
Kişi Başına DYY Stoku (dolar)	19.105	23.201	34.131	33.410	35.231	37.475	40.042
DYY Stoku / GSYİH (%)	51,9	59,8	76,7	67,4	77,2	79,7	81,3
Dünya DYY Akışındaki Payı (%)	8,61	0,2	3,31	0,95	1,86	1,81	1,82
Dünya DYY Stoğundaki Payı (%)	1,64	1,63	1,93	1,93	1,93	1,92	1,91

(b) Economist Intelligence Unit tahmini.

(c) Economist Intelligence Unit projeksiyonu.

Kaynak: www.eiu.com

Avusturya otoritelerinin doğrudan yabancı yatırımlarla (DYY) ilgili yaklaşımı son derece olumludur. Yabancıların şirketler ve mülkler üzerindeki sahipliğiyle ilgili çok az sayıda spesifik sınırlama vardır ve ilgili düzenlemeler yabancı ve yerli şirketler arasında önemli bir ayırım yapmamaktadır. Diğer yandan Avusturya'nın, özellikle büyük "milli" firmaların yabancıların eline geçmesi tehlikesinin belirlediği dönemlerde yoğunlaşan bir korumacılık ve devlet müdahalesi geçmişi vardır. Örneğin, 2007 yılında İngiliz girişim sermayesi şirketi CVC, Avusturyalı çelik üreticisi Böhler-Uddeholm şirketi için teklif verdiğinde, Avusturya hükümeti muhtemel bir yeniden yapılanmanın yol açacağı işten çıkarmalardan endişelenmiş ve Böhler'in Avusturyalı çelik devi Voestalpine AG tarafından devralınmasıyla sonuçlanan planını gerçekleştirmiştir.

Avusturya, AB-15 ülkeleri arasındaki en düşük oran olan %25'lik standart kurumlar vergisi oranıyla, firmalar için oldukça elverişli bir vergi ortamı sunmaktadır. Avusturya'ya yapılan DYY'ın GSYİH'ya oranı son yıllarda ciddi biçimde artmış ve 2008'de %66,8'e yükselmiştir. Yüksek-teknoloji sektörlerinde yeni istihdam yaratan veya araştırma faaliyetlerinin yoğun olduğu alanlara yönelik yatırımların ülkeye çekilmesine ağırlık verilmektedir. DYY'ın gittikçe artan bir payı imalat sektöründen, üniversitelerle firmaların Ar-Ge birimleri arasındaki güçlü bağların da desteğiyle, bilişim teknolojileri (IT) ve eczacılık ürünleri gibi sektörlerle, diğer yandan ticari ve finansal hizmetlere kaymakta ve Avusturya'ya gelen DYY'ın sektörel yapısı değişmektedir.

Hükümetin büyük "milli" firmaların el değiştirmesi sürecinde Avusturyalı yatırımcıları desteklemesi eğiliminin devam edeceği beklenebilirse de, ekonomik yavaşlamadan dolayı yabancı yatırımcılara daha olumlu bir gözle bakılacağı tahmin edilmektedir.

Bölgedeki özellikle mali sektörden kaynaklanan ekonomik gerileme ve bozulma Avusturya ekonomisi açısından risk oluşturmaktaysa da, Avusturya'nın Orta ve Doğu Avrupa'daki ülkelerle sıkı ekonomik ilişkilerini devam ettirmesi beklenmektedir. Bu nedenle, özellikle krizin hafiflemesinin beklendiği 2010'un ikinci yarısı ve sonrasında Avusturya'nın "Orta ve Doğu Avrupa'ya yönelik cazip bir "köprübaşı" olarak nitelenebilecek konumu devam edecektir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Stoku ve Hareketleri:

İç yönlü DYY hareketleri Avusturya'nın AB'ne katıldığı 1995 yılından itibaren düzenli olarak artmış ve mutlak anlamda Batı Avrupa'da en az DYY çeken ülke olmakla birlikte, Avusturya DYY'ın ekonomiye oranı açısından ciddi bir ilerleme sağlamıştır. 1999'da 24 milyar ABD doları olan DYY stoku, belirgin bir biçimde artarak 2006 yılında 192,6 milyar ABD Doları olmuştur. İç yönlü DYY hareketleri, Avusturya Bankası'nın sermaye transferlerinin etkisiyle 2007'de 64 milyar ABD doları düzeyinde gerçekleşmiştir. Avusturya Bankası'nın gerçekleştirdiği sermaye hareketlerinin temelini, bağlı olduğu Unicredit'in Doğu Avrupa biriminin önemli bir bölümünün devralınması ve BAWAG bankasının girişim sermayesi fonu Cerberus'tan satın alınması oluşturmaktadır. 2001 yılında ortalama %18,4 olan DYY stokunun GSYİH'ya oranı ciddi biçimde artmış ve oran 2007'de %76,7 olmuştur. 2008'de yaşanan genel ekonomik durgunluktan dolayı iç yönlü DYY hareketleri ciddi biçimde düşmüş, ancak bu gerilemeye rağmen yüksek seviyesini korumuştur. 2009 yılı kesinleşmemiş verilerine göre, ülkeye gelen DYY'ın miktarı 16,4 milyar ABD Doları, DYY stoku 295,4 milyar ABD Doları ve DYY stokunun GSYİH'ya oranı %77,2 olarak gerçekleşmiştir.

DYY'ın Kaynağı ve Dağılımı:

Diğer AB ülkelerinin firmaları geleneksel olarak Avusturya'ya en çok doğrudan yatırım yapan firmalardır. Avusturya Ulusal Bankası'na (Merkez Bankası) göre, 2006 yılı sonunda Avusturya'nın DYY stokunun ülkelere dağılımı şu şekildedir: AB-27 %73. İsviçre %7. ABD %6. Japonya %2. En büyük

yatırımcı ülke, DYY stokundaki payı 1997'de %46 iken 2006'da %29'a düşmüş olmasına rağmen Almanya'dır. Diğer önemli yatırımcılar ise; İtalya (%23, Unicredit'in Avusturya Bankası'yla ilişkisinden dolayı), Hollanda (%7) ve İngiltere'dir (%5). 2006'da DYY stokunda finans sektörü (%25), perakende sektörü (%14) ve kimya sektörü (%4) ağırlıklı olmasına rağmen, DYY stokunun sektörel yapısı tedricen değişmektedir. Mal üretimiyle ilgili DYY'nin oranı ciddi bir düşüş yaşayarak 1989'daki %40 oranından 2006'da %14 oranına gerilemiştir. Holdingler toplam DYY stokunun %43'üne sahiptirler. Avusturya üniversiteleriyle, firmaların Ar-Ge birimleri arasındaki köklü ilişkiler, eczacılık ve bilişim teknolojileri (IT) sektörlerine yapılan doğrudan yatırımları giderek arttırmaktadır.

Belirleyici Faktörler, Etki ve Potansiyel:

Avusturya'nın doğrudan yabancı yatırımlar açısından güçlü yönleri şunlardır: AB tek pazarındaki merkezi konumu; Doğu Avrupa'ya yakınlığı ve bölgeyle tarihsel bağları; makul kurumlar vergisi oranı (%25); eğitilmiş ve esnek iş gücü; mükemmel işçi-işveren ilişkileri; gelişmiş bilişim teknolojileri (IT) ve telekomünikasyon altyapısı; Ar-Ge'ye verilen önem ve yüksek yaşam kalitesi. Bununla beraber, yüksek sosyal güvenlik kesintileri, ciddi düzeydeki bürokrasi ve Doğu Avrupa'ya uzanan demiryolu ve karayolları ağının genişletilmesindeki gecikmeler Avusturya'nın DYY'lar konusundaki zayıf yönlerini oluşturmaktadır.

Yabancı yatırımcıların yönetimindeki firmalar 2006 yılı sonu itibarıyla 237 bin kişi istihdam etmekteydi. Bunların %37'si imalat sanayi firmalarında, %35'i perakende sektöründe, kalanı ise finans ve diğer hizmet sektörü firmalarında çalışmaktaydılar. DYY'nin sabit sermaye oluşumuna destek olmak ve çok-uluslu şirketlerde geliştirilen yeni teknolojilerin ve daha verimli iş uygulamalarının yayılmasını sağlamak yoluyla rekabet düzeyini arttırdığı kabul edilmektedir. Ancak, yabancı firmalardan yerli firmalara yönelen üretkenliğin yayılma etkisi sınırlıdır. Özellikle imalat ve enerji sektörlerindeki "milli" firmaların satışına ilişkin Avusturyalıların bir kısmının uzun süreli muhalefeti, yabancı yatırımcılar konusunda kamuoyunun kararsız olduğuna işaret etmektedir.

Orta ve Doğu Avrupa'yla güçlü ilişkileri Avusturya'nın tarihsel bir gücü olarak görülmekteyse de, bölgedeki bazı ülkelerin hızla gerileyen ekonomileri yüzünden bu bağlar son dönemlerde bir zayıflık olarak nitelenmektedir. Avusturya firmalarının kısa vadede bölgeyi terk etmesi beklenmemekte, orta vadede Orta ve Doğu Avrupa yeniden büyümeye başladığında, Avusturya'nın kendini bölgeye yönelik cazip bir "köprübaşı" olarak konumlandıracağı düşünülmektedir. Yerli firmalarda yabancı mülkiyetiyle ilgili çok az sınırlamaya sahip olan Avusturya'nın yabancı yatırımcılar için cazip bir bölge olmaya devam etmesi muhtemeldir. Hükümetin, firmalara bölgesel merkezlerini Avusturya'da kurdurmaya yönelik çabaları/teşviklerinin devam etmesi beklenmektedir. Ayrıca, ülkenin cazip kurumlar vergisi ve yaşam kalitesi açısından avantajları, IT sektöründeki ileri teknoloji firmalarını ülkeye çeken unsurlar olmaya devam edecektir. Ancak, bazı hizmet sektörlerindeki rekabet yetersizliği ve ülkenin doğudaki komşularıyla taşımacılık bağlantılarının geri kalmışlığı orta vadede belirgin zayıflıklar olarak kalmaya devam edecektir.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Avusturya'da **şirket kurma mevzuatı ve uygulamalarını** kapsayan [dosya için tıklayınız](#)

Oturma ve Çalışma İzinleri

01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Yabancıları Çalıştırma Yasası'nın 1. maddesine göre yabancıların çalışmak için izin talebinde bulunmaları gerekmektedir. Yasada izinler üç ana grupta toplanmıştır:

Çalıştırma izni (Beschäftigungsbewilligung)
Çalışma izni (Arbeitslaubnis)
Muafiyet belgesi (Befreiungsschein)

Çalıştırma İzni: İş piyasasının durumunun ve gelişiminin imkan vermesi ve kamu çıkarına ters düşmemesi halinde belirli bir yabancıyı çalıştırabilmesi için işverene verilen izindir ve en fazla bir yıl sürelidir. Çalıştırma izni sadece belirli bir iş yerinde ve belirli bir iş için geçerlidir.

İlk kez çalıştırma izni verilmesi iş piyasasının durumuna ve çalışma izinleri kontenjanına bağlıdır.

Yabancıları Çalıştırma Yasası'nda her yıl Avusturya vatandaşı olmayan iş gücünün çalıştırılması için çalışma izinleri kontenjanının (Höchstzahlen) saptanabileceği öngörülmüştür. Hali hazırda Avusturya'da çalışan ve işsiz yabancıların payının bütün ülkedeki toplam işgücü potansiyelinin %8'ini aşmaması gerekmektedir. Bu oranın kendilerine çalışma izni verilmesi bir hak teşkil eden gruplar da söz konusu olduğunda %9'a çıkarılması mümkün bulunmaktadır.

Çalışma İzni: Son 14 ay içinde toplam olarak 52 hafta yasal çalışması bulunan yabancıya veya çalışma iznine sahip yabancıların en az bir yıl süreyle Avusturya'da yasal yerleşmiş eşleri veya reşit olmayan bekar çocuklarına çalışma izni verilir. Bu izin son çalışma izninin verildiği eyalet içinde ve azami 2 yıl süre ile geçerli olacak şekilde düzenlenir.

Çalışma izni, son 2 yıl içinde toplam 18 ay yasal çalışması halinde azami 2 yıl süre ile geçerli olacak şekilde uzatılır. Çalışma izni için yaptığı başvuruda izin verilmesinde etkili olabilecek hususlarda bilerek yanlış beyanda bulunan veya bunları gizleyenlerin izinleri iptal edilir.

Muafiyet Belgesi: Muafiyet Belgesi Avusturya'nın her yerinde ve her iş için geçerlidir. Ancak Federal Ekonomi ve Çalışma Bakanlığı bazı meslekler için tüzükle sınırlama getirebilmektedir.

Kilit İşgücü Durumu

Çalışma Dairesi (AMS) ve Belediye Dairesi MA 20 ortaklaşa bir işlemle yabancıya kilit personel olarak yerleşme izni verilip, verilmeyeceğini tespit etmektedir.

Yabancıyı çalıştırmaya hazır bir işyerinin bulunması şarttır. Kilit işgücü olarak yerleşme izni önce 18 ay süreyle verilir. Bu izin çalışma iznini de içerir. Eğer bu sürede toplam 12 ay kilit işgücü olarak çalışılırsa, uzatmada sınırsız yerleşme izni (Niederlassungsbewilligung-unbeschränkt) verilir. Yüksek öğrenimlerini Avusturya'da tamamlamış olan üniversite mezunları, kilit işgücü olma şartlarını yerine getirdiklerinde, kontenjana bağlı kalınmadan bu yerleşme iznini alabilirler.

"Kilit işgücü" sayılabilmek için;

- Avusturya iş piyasasında istenilen özel öğrenime veya gerekli pratik tecrübeye sahip olmak ve
- Hedeflenen işte her yıl belirlenen en yüksek prime esas kazancın en az % 60'ı tutarında brüt aylık alacak olmak (halen ayda yaklaşık 2.250,- Avro) gerekmektedir.

Kilit işgücü olarak bir yabancıнын çalıştırılabilmesi için ayrıca;

- Söz konusu istihdamın ilgili bölge iş piyasası için özel bir önem taşıması veya - yeni iş yerlerinin sağlanmasına ya da mevcut iş yerlerinin güvence altına alınmasına katkıda bulunması veya
- Yabancıнын şirket yönetiminde söz sahibi olması veya
- Söz konusu belirli bir yatırımının transferini de beraberinde getirmesi veya
- Yabancıнын yüksek okul eğitiminin ya da özel kabul edilen bir eğitiminin bulunması gerekmektedir.

► Dış Ticaret

Genel Durum

Avusturya'nın dış ticareti 2007 yılı sonuna kadar önemli bir artış eğilimi göstermiştir. 2008 yılında da artış olmasına rağmen, artış oranında bir yavaşlama olduğu görülmektedir. Küresel ekonomik krizin yılın ikinci yarısından itibaren etkisini göstermeye başlamasıyla azalan alım talepleri sonucu ihracatın artış hızında önce yavaşlama sonra da düşüş kaydedilmeye başlamış, 2008 yılında ihracat 172 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Krizin etkileri 2009 yılında daha ağır bir şekilde hissedilmiştir. Avusturya'nın en büyük ticaret ortağı olan Almanya ve diğer AB üyesi ülkelerdeki ekonomik daralmanın sonucu ihracatında %23,8 düşüş olmuş ve 131 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılında Avusturya'nın ithalatı da ihracatına paralel olarak %22,3 oranında gerileyerek 136 milyar Dolar, dış ticaret açığı ise yaklaşık 5 milyar dolar olmuştur.

2008 yılında 347 milyar dolar olan dış ticaret hacmi, ithalat ve ihracattaki düşüşlerle birlikte 80 milyar Dolar daralarak 2009 yılında 267 milyar Dolar'a gerilemiştir.

2010 yılında ihracat %16,7 artış kaydederek, 2009 yılındaki büyük düşüşten toparlanmıştır. İthalattaki büyüme oranı ise %16,9 olarak gerçekleşmiştir. Ülkenin diğer AB ülkelerine ihracatı %10 artış göstermiş, özellikle en büyük ticari partneri olan Almanya (%16) ve komşusu Çek Cumhuriyeti (%24) artışta öne çıkmıştır. AB dışı ülkelere Rusya'ya %28 ve Çin'e ihracat %24 artış göstererek ön plana çıkmıştır.

Ülkenin Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
İhracat	118	134	157	172	131	153
İthalat	120	134	156	175	136	159
Hacim	238	268	313	347	267	312
Denge	-2	0	1	-3	-5	-6

Kaynak: ITC - Trademap

İhracatında Başlıca Ürünler

Avusturya'nın en önemli ihrac kalemlerinin başında ilaç ve eczacılık ürünleri, motorlu kara taşıtları, otomotiv yedek parçaları, içten yanmalı motorlar ve aksamı ile elektrik transformatörleri gelmektedir. Diğer taraftan, çevre teknolojileri ve yenilenebilir enerji de Avusturya ihracatı içinde önem taşıyan bir sektör haline gelmiş olup, Avusturya iş çevrelerinin yurt dışında pazarlamaya çaba gösterdiği sektörlerin arasında öncelikli yeri bulunmaktadır.

İhrac Ettiği Başlıca Ürünler (milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜN	2007	2008	2009	2010
------	------	------	------	------	------

	TOPLAM	156.588	172.228	131.387	152.566
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3.771	4.208	4.575	5.015
8708	Kara taşıtları için aksam, parçalar	4.344	4.687	3.387	4.023
8703	Otomobiller, binek araçlar	8.486	6.617	3.449	3.601
8407	Alternatif-rotatif kıvılcım ateşlemeli, içten yanmalı motorlar	2.246	2.024	1.894	2.832
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	2.418	2.341	2.056	2.331
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	2.017	1.903	1.594	2.297
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, ası, toksin vb. Ürünler	1.760	2.268	2.277	2.213
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	1.544	1.952	1.693	2.000
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygıt	1.701	1.808	1.552	1.775
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	2.054	1.929	1.223	1.762
2716	Elektrik enerjisi	1.263	1.390	1.498	1.725
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1.444	2.225	1.295	1.648
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	2.077	2.375	1.454	1.638
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalın >=6 mm	2.120	1.922	1.379	1.609
4810	Bir/iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	1.725	1.757	1.285	1.411
8302	Adi metallerden donanım, tertibat vb. eşya	1.495	1.588	1.172	1.327
4418	Bina, inşaat için marangozluk, doğrama mamulleri	1.417	1.455	1.164	1.323
9403	Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	1.554	1.605	1.314	1.292
8542	Elektronik entegre devreler	1.146	1.102	685	1.193
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	782	785	583	1.169
7108	Altın, işlenmemiş	345	558	616	1.144
8541	Diotlar, transistörler vb. yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	1.168	1.227	673	1.142
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	1.248	1.455	936	1.133
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	1.116	1.415	1.075	1.116
8607	Demiryolu taşıtlarının, tramvayların aksam-parçaları	849	863	882	1.076
7403	Aritilmiş bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	611	838	618	1.066
3921	Plastikten diğer levhalar, yaprak, pelikül, varak ve lamalar	924	1.091	914	1.046
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	1.135	1.154	668	1.001
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton (perfore edilmemiş kart ve şeritler)	1.103	1.289	1.153	994
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	1.010	1.062	988	977
3926	Plastikten diğer eşya	842	962	792	956
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış (600mm.den geniş)	1.330	1.702	800	943
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	1.167	1.317	931	938
7326	Demir/çelikten diğer eşya	869	1.090	763	929
7225	Alaşımlı çeliklerden yassı hadde mamulleri (genişlik 600mm.den çok)	439	602	764	914
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	884	940	765	872
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	769	845	708	866
3923	Ambalajlar için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül	798	883	700	855
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600 mm.den fazla	1.034	1.254	856	848
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	740	769	529	847

Kaynak: ITC - Trademap

İthalatında Başlıca Ürünler

Ithal Ettiği Başlıca Ürünler (milyon Dolar)

GTİP	Ürün	2007	2008	2009	2010
	Toplam	156.056	175.026	136.418	159.015
8703	Otomobiller, binek araçlar	7.905	8.519	7.312	8.012
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5.475	7.022	4.851	6.035
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	4.187	6.040	3.407	4.048
8708	Kara taşıtları için aksam, parçalar	5.157	4.868	3.021	3.898
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3.132	3.596	3.308	3.016
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	2.278	2.462	1.956	2.626
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	1.818	1.869	1.527	2.330
7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	675	2.074	2.749	2.304
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	2.276	2.257	1.753	2.078
2937	Hormonlar, vb. öncelikle hormon olarak kullanılan türevleri	775	634	1.216	1.748
9403	Diğer mobilyalar vb. aksam, parçaları	1.445	1.582	1.462	1.467
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	904	1.124	1.352	1.410
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri	1.382	1.324	825	1.224
8542	Elektronik entegre devreler	947	798	635	1.135
2716	Elektrik enerjisi	1.636	1.929	1.550	1.089
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygıtları	1.139	1.273	1.138	1.089
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	1.098	1.180	852	1.039
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	974	1.189	1.109	1.021
7601	İşlenmemiş alüminyum	1.180	1.060	559	956
7326	Demir/çelikten diğer eşya	931	1.133	782	953
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	795	893	841	926
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.217	1.367	739	923
8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	1.156	1.401	865	908
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler, endüktörler	728	871	688	907
8541	Diyotlar, transistörler vb. yarı iletkenler, piezo elektrik kristaller	670	738	462	906
7404	Bakır hurda ve döküntüler	463	611	540	904
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	927	1.003	795	902
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	913	951	753	901
8483	Transmisyon milleri, kranklar, yatak kovanları, dişliler, çarklar	935	1.052	720	879
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	825	891	675	877
8443	Matbaacılığa mahsus baskı makineleri, yardımcı makineler	816	887	775	877
3926	Plastikten diğer eşya	811	946	764	857
6403	Ayakkabı; yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii, suni vb kösele	767	871	747	854
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	872	887	755	836
3920	Plastikten Diğer Levha, Yaprak, Pelikül Ve Lamalar	623	711	599	797
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	767	788	700	790
9405	Diğer aydınlatma cihazları, lambalar, ışıklı tabela, plaka vb.	644	690	614	752
4403	Yuvarlak ağaçlar	797	740	669	745
8473	Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı	994	890	689	717
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	856	887	714	711

Kaynak: ITC - Trademap

Dış Ticaretin Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

İhracatın Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

Kodu (SITC)	Ürün Sınıflandırması	2009 İhracatı (milyon dolar)	İhracattaki Payı (%)
	TOPLAM	131.387	100
0-1	Gıda, içecek, tütün	9.280	7,1
2-4	Hammaddeler, hayvansal ve bitkisel yağlar	3.524	2,7
3	Mineral yakıtlar ve yağlar	4.521	3,4
5	Kimyasallar	15.277	11,6
6	Diğer yarı mamuller	28.166	21,4
7	Makineler ve ulaşım araçları	49.262	37,5
8	Tüketim malları	15.794	12,0
9	Diğer ürünler	5.563	4,2

Kaynak: Birleşmiş Milletler (UN-COMTRADE)

İthalatın Madde Grupları İtibarıyla Dağılımı

Kodu (SITC)	Ürün Sınıflandırması	2009 İthalatı (milyon dolar)	İthalattaki Payı (%)
	TOPLAM	136.418	100
0-1	Gıda, içecek, tütün	9.775	7,2
2-4	Hammaddeler, hayvansal ve bitkisel yağlar	5.741	4,2
3	Mineral yakıtlar ve yağlar	14.226	10,4
5	Kimyasallar	16.993	12,5
6	Diğer yarı mamuller	20.780	15,2
7	Makineler ve ulaşım araçları	44.921	32,9
8	Tüketim malları	20.669	15,2
9	Diğer ürünler	3.314	2,4

Kaynak: Birleşmiş Milletler (UN-COMTRADE)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

Avusturya'nın ülke grupları itibarıyla dış ticaretine baktığımızda en önemli ticari ortak AB'dir. Avusturya'nın 2010 yılında AB-27'den ithalatı yaklaşık 120,7 milyar Dolar olarak gerçekleşirken, aynı yıl AB-27'ye ihracatı yaklaşık 104,5 milyar Dolar olmuştur. 2009 yılına kıyasla 2010 yılında AB-27'den ithalatta %20, ihracatta ise %12 oranında artış olmuştur. Avusturya'nın özellikle Doğu Avrupa ülkeleri ile yoğun ticari ilişkileri mevcuttur. Söz konusu ülkeler ile ticaretinde de önemli düşüşler kaydedilmiş, ihracatı %20 oranında artarak 23 milyar Dolar, bu ülkelerden ithalatı ise %21 oranında artarak 18 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılında ülkeler itibarıyla Avusturya dış ticaretinde hem ihracatta hem ithalatta ilk üç sırayı Almanya, İtalya ve İsviçre almıştır. İhracatta dördüncü sırayı alan ABD'yi sırasıyla Çek Cumhuriyeti, Fransa ve Macaristan izlemektedir. İthalatta İsviçre'den sonra Hollanda, Çek Cumhuriyeti ve Çin gelmektedir.

Türkiye ise 2010 yılında Avusturya'nın ihracatında 20. (2009 yılında 21. sıra) ithalatında ise 14. sırada (2009 yılında 20. sırada) yer almıştır.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (milyon Dolar)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2010 Pay (%)	2009-2010 Değişim (%)
Almanya	47.190	51.168	40.799	46.579	30,53	14,17
İtalya	13.998	14.820	10.841	10.641	6,97	- 1,85
İsviçre	6.856	7.270	6.621	7.545	4,95	13,96
ABD	7.918	7.647	5.630	6.352	4,16	12,82
Çek Cumhuriyeti	5.489	6.453	4.784	5.957	3,90	24,53
Fransa	5.629	6.469	5.217	5.884	3,86	12,78

Macaristan	5.434	5.174	4.037	4.033	3,00		10,23
Birleşik Krallık	5.538	5.430	4.133	4.492	2,94		8,70
Polonya	4.013	4.778	3.447	4.020	2,64		16,64
Slovakya	2.807	3.481	2.614	3.867	2,53		47,96
Rusya Federasyonu	3.556	4.361	2.924	3.747	2,46		28,13
Çin	2.252	2.753	2.805	3.369	2,21		20,12
Slovenya	3.227	3.749	2.866	2.923	1,92		1,99
İspanya	4.464	4.070	2.455	2.687	1,76		9,45
Hollanda	2.765	3.027	2.266	2.377	1,56		4,90
Romanya	2.799	3.537	2.255	2.320	1,52		2,90
Belçika	2.241	2.506	1.980	2.051	1,34		3,60
İsveç	1.764	1.924	1.282	1.597	1,05		24,58
Hırvatistan	2.028	2.241	1.574	1.497	0,98	- 4,87	
Türkiye	1.294	1.418	1.061	1.425	0,93		34,24
Japonya	1.547	1.471	1.077	1.310	0,86		21,57
Brezilya	696	1.020	877	1.044	0,68		18,96
Güney Kore	831	967	788	915	0,60		16,10
Kanada	1.213	1.257	859	901	0,59		4,88
Ukrayna	1.015	1.324	738	867	0,57		17,49
Avustralya	911	1.100	837	850	0,56		1,59
Hindistan	724	895	782	837	0,55		7,05
Bulgaristan	952	1.322	823	800	0,52	- 2,68	
Danimarka	1.085	1.248	742	764	0,50		2,98
Yunanistan	964	1.098	812	695	0,46		- 14,39
Diğerleri	15.368	17.252	13.460	19.557		12,82	45,29
TOPLAM	156.588	172.228	131.387	152.566		100,0	16,12

Kaynak: ITC - Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (milyon Dolar)

Ülkeler	2007	2008	2009	2010	2010 Pay (%)	2009-2010 Değişim (%)
Almanya	64.791	70.814	55.542	67.952	42,7	22,3
İtalya	10.737	12.135	9.184	10.440	6,6	13,7
İsviçre	6.492	7.703	8.119	9.881	6,2	21,7
Hollanda	4.648	4.915	3.899	6.361	4,0	63,1
Çek Cumhuriyeti	4.990	6.224	4.714	5.668	3,6	20,2
Çin	6.262	7.319	6.237	4.415	2,8	- 29,2
Fransa	5.020	5.427	4.235	4.398	2,8	3,8
Macaristan	3.848	4.742	3.267	4.107	2,6	25,7
Slovakya	3.167	3.564	2.716	4.076	2,6	50,0
Belçika	2.628	2.878	2.179	3.247	2,0	49,0
ABD	5.134	5.000	3.566	2.732	1,7	- 23,4
Polonya	2.485	3.128	2.171	2.241	1,4	3,2
Birleşik Krallık	3.198	3.071	2.369	2.116	1,3	- 10,7
Türkiye	1.181	1.337	1.110	1.913	1,2	72,4
Slovenya	1.531	1.731	1.390	1.869	1,2	34,5
İspanya	2.314	2.505	2.262	1.866	1,2	- 17,5
İsveç	2.041	2.158	1.523	1.746	1,1	14,7
Japonya	2.561	2.770	2.105	1.293	0,8	- 38,6
Romanya	901	1.087	900	1.143	0,7	26,9

Kazakistan	1.086	1.578	1.309	1.140	0,7	-	12,9
Güney Kore	935	866	723	1.136	0,7		57,1
Libya	967	661	492	986	0,6		100,5
Hırvatistan	857	1.013	667	768	0,5		15,2
İrlanda	702	817	773	751	0,5	-	2,9
Rusya Federasyonu	2.548	3.669	2.396	698	0,4	-	70,9
Danimarka	698	750	638	644	0,4		1,0
Finlandiya	1.035	953	638	617	0,4	-	3,4
Tayvan	771	934	598	524	0,3	-	12,4
Tayland	521	577	517	511	0,3	-	1,2
Nijerya	163	262	240	482	0,3		100,9
Diğerleri	11.842	14.435	9.940	13.296	8,4		33,8
TOPLAM	156.056	175.026	136.418	159.015		100	16,6

Kaynak: ITC - Trademap

► Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki Gümrük Birliği Çerçevesinde Türkiye menşeli veya Türkiye’de serbest dolaşımda olan sanayi ürünlerinde gümrük vergisi sözkonusu olmayıp, %20 oranında KDV (ithalatta alınan KDV Avusturya’da “Einfuhrumsatzsteuer” olarak adlandırılmaktadır) alınmaktadır. Söz konusu vergi yükümlülüğü ithalatçıya aittir.

Tarım ürünlerinde ise Türkiye menşeli ürünler için tercihli rejim uygulaması söz konusudur.

Gıda maddelerinde %10 KDV yanında AB uygulamalarına paralel olarak, dönemsel bazda ve çeşitli isimler altında ödentiler bulunmaktadır. Avusturya’ya yapılacak ithalattaki gümrük prosedürleri için, (<http://www.bmf.gv.at/zoll>), ürün bazında gümrük vergileri için (TARIC) (http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp) adreslerinden veya aşağıda adres bilgileri verilen Gümrük İdaresinden gerekli bilgilerin temini mümkün bulunmaktadır.

Hauptzollamt Wien
(Viyana Gümrük Başmüdürlüğü)
Schnirchgasse 9
1030 Wien
Tel: +43-1-79590
Fax: +43-1-79590-1449

Diğer vergiler

Katma Değer Vergisi: Gıda Maddeleri, Özel Meskenler (Konut), Taksi ve Toplu Taşıma sektörlerinde % 10 oranında KDV tahsil edilmektedir. Diğer sektörlerde ise KDV oranı % 20 seviyesindedir.

Kurumlar Vergisi; 2005 yılında yapılan vergi reformu çerçevesinde %25 olarak tahsil edilmektedir

"Gümrük İdaresi Tarafından Ürün Bazında İhracat, İthalat ve Transit Geçişlerde Uygulanan Kontroller" Tablosu için tıklayınız

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin Avusturya’ya (veya herhangi bir AB ülkesine) ihraç edilebilmesi için, üzerinde CE İşareti bulunması zorunludur. Bu işareti taşıması gerektiği halde taşımayan bir ürünün AB üyesi ülkelere ihracatı mümkün değildir.

Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır.

Ayrıca CE İşaretleme gibi, tüm AB Ülkelerinde yürürlükte bulunan RoHS (Restriction of Hazardous Substances-Bazı Zararlı Maddelerin Kullanımının Sınırlandırılması) Direktifi, elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın üretiminde zararlı maddelerin kullanımını sınırlamaktadır. 2002/95/EC sayılı AB Direktifi’nin Şubat 2003’te AB Konseyi tarafından onaylanmasıyla RoHS mevzuatı yasallaşmış ve 1 Temmuz 2006’dan itibaren zorunlu uygulamaya geçmiştir. Direktifle, elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın üretiminde belirlenen miktarların üzerinde zararlı maddelerin kullanılması yasaklanmaktadır. Sınırlamalar, AB gümrük bölgesine yapılacak ithalatlarda kapsamaktadır. Belirlenen sınırlarının üzerinde zararlı madde içeren elektrikli ve elektronik cihaz ve ekipmanın AB ülkelerine ithalatı yasaktır.

Söz konusu zararlı maddeler şunlardır: Kurşun, cıva, kadmiyum, krom IV (Cr6+), PBB (çoklu-bromlu bifenil) ve PBDE (çoklu-bromlu difenil eter).

AB genelinde gıdalarla ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen EC 178/2002 sayılı düzenleme ile Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 yılı içerisinde yürürlüğe giren bu düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurulmuş ve gıda güvenliği konusundaki uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Düzenleme genel olarak Genel Gıda Yasası olarak bilinmekte olup, gıdaların izlenebilirliği konusunda da düzenlemeleri içermektedir (Madde 18). Genel Gıda Yasası'nın belirlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

► Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

Türkiye-Avusturya Dış Ticaret Değerleri (milyon Dolar)

	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2000	292,6	516,8	809,4	-224,2
2001	341,3	417,6	758,9	-76,3
2002	367,3	588,0	955,3	-220,7
2003	473,2	824,2	1297,4	-351,0
2004	561,0	1071,8	1632,8	-510,8
2005	659,1	940,1	1599,2	-281,0
2006	709,9	1077,2	1787,1	-367,3
2007	844,0	1351,4	2195,4	-507,4
2008	991,0	1525,5	2516,5	-534,5
2009	807,2	1203,8	2011,0	-396,6
2010	834,9	1439,2	2274,1	-604,3
2010*	190,1	292,5	482,6	-102,4
2011*	139,4	246,6	386	-107,2

Kaynak: ITC - Trademap, *3 aylık verilerdir

Ülkemizin Avusturya'ya dış ticaretinde 2000 yılından bu yana sürekli açık verdiği gözlenmektedir. Öyle ki 2008 yılında 535 milyon dolar seviyelerine yükselen dış ticaret açığı, küresel durgunluğun etkisinde geçen 2009 yılında 397 milyon dolara gerilemiştir. 2010 yılında dış ticaret açığı en yüksek seviyeye erişerek 604 milyon dolar olmuştur. Avusturya'ya ihracatımızın, bu ülkeden ithalatımızı karşılama oranı 2008'de %65, 2009'da %67, 2010'da %58 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Avusturya'ya ihracatı 2008 yılında bir önceki yıla göre %17,5 artmış, 2009'da ise bir önceki yıla göre %18,5 azalmış, 2010 yılında ise %3,4 artmıştır. Avusturya'dan ithalat, benzer bir eğilimle 2008'de bir önceki yıla göre %14,6 artmış, 2009'da önceki döneme göre %20,1 azalmış, 2010 yılında ise %19,5 artmıştır.

Avusturya'ya ihracatımız yıllar itibariyle yaklaşık %90 oranında sanayi mamullerinden %10'a yakın oranda ise tarım ve madencilik ürünlerinden oluşmaktadır.

Türkiye'nin Avusturya'ya ihracatında başlıca ürün grupları karayolu taşıtları, ev tekstili, manyezit, iç giyim, sebze-meyve konserveleri, demir-çelik ürünleri ve TV alıcılarıdır. 2010 yılında bir önceki yıla göre özellikle karayolu taşıtları ihracatında önemli artış gerçekleşmiştir.

Türkiye-Avusturya ticaretinin, fasıllar itibariyle 2011 aylık verileri için tıklayınız (Ocak-Aralık)

Türkiye'nin Avusturya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTIP	ÜRÜN	2008	2009	2010
8703	Otomobili, steysin vagonlar, yarı arabaları	49	41	76
2519	Magnezit, erimiş yanmış manyezi	29	30	34
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	66	44	30
6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	28	33	30
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	37	29	30
2008	Başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçaları konserveleri	27	22	26

4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	17	15	20
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	6	8	19
7606	Alüminyum sac, levha ve şeritler, kalınlık>0, 2mm	15	11	18
7326	Demir/çelikten diğer eşya	19	13	18
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	19	13	16
2007	Reçel, jöle, marmelât, meyve püresi ve pastları	12	10	15
7306	Demir/çelikten diğer tüpler, borular, içi boş profiller	4	19	15
7604	Alüminyum çubuk ve profiller	19	13	15
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	25	15	14
7224	Diğer alaşımlı çelik (ilk şekillerde ve yarı mamulleri)	18	3	14
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	17	13	13
5701	Düğümlü, sarmalı halılar, yer kaplamaları	0	4	12
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	9	11	11
2009	Meyve ve sebze suları (fermente edilmemiş, alkol katılmamış)	2	2	10
8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	40	7	10
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	8	8	10
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz (örme)	14	16	9
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamlar	10	8	9
7113	Kıymetli metaller ve kaplamalarından mücevherci eşyası	8	14	9
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	32	18	8
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	12	9	8
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs. (örme)	6	5	8
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	17	17	8
2617	Diğer metal cevherler ve konsantreleri	3	4	8
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	14	11	8
8412	Diğer motorlar ve kuvvet üreten makineler	14	11	7
1106	Kuru baklağil; nişasta/inülin içeren kök ve yumru; meyvelerin unu, ezmesi ve tozu	5	5	7
8450	Çamaşır yıkama makineleri	6	7	7
0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze/soğutulmuş/dondurulmuş vs.)	5	5	7

Kaynak: TÜİK

Ülkemizin Avusturya'dan en çok ithal ettiği ürünler arasında sentetik iplikler; kan, serum, aşı toksin ve dozlandırılmış ilaçlar gibi tıbbi ürünler; sıvanmış kağıtlar; su türbin ve çarkları için regülatörler; demir-çelikten demiryolu malzemeleri; binek araçlar; hava kompresörleri-pompaları, vantilatör ve aspiratörler yer almaktadır.

Türkiye'nin Arnavutluk'tan İthalatında Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTIP	ÜRÜN	2008	2009	2010
5504	Suni devamsız lifler (işlem görmemiş)	76	114	122
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	80	96	75
8410	Su türbinleri, çarklar vb. için regülâtörler	24	29	54
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	50	49	40
4810	Bir/iki yüzü kaolin, inorganik madde sıvanmış kağıtlar	41	34	39
8703	Otomobili, steysin vagonlar, yarış arabaları	19	26	34
8477	Kauçuk, plastik eşya imal ve işleme makine ve cihazları	31	19	34
3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	24	21	31
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	36	24	30
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	20	20	28
8428	Kaldırma, istifleme, yükleme, boşaltma makine ve cihazları	17	10	27
8302	Adi metallere donanım, tertibat vb. eşya	29	23	25

8502	Elektrojen grupları, rotatif elektrik konvertisörleri	17	7	25
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	25	15	24
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygı	8	13	21
7227	Diğer alaşımli çelik filmaşın (sıcak hadde, kangal halinde)	30	14	21
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	16	3	21
4813	Sigara kağıdı	20	21	21
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	19	19	20
0201	Siğir eti (taze/soğutulmuş)	0	0	18
2202	Sular (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	23	16	17
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	23	18	17
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrottermik cihazlar (şofbenler)	13	14	15
9018	Tıp, cerrahi, dişçilik, veterinerlik alet ve cihazları	9	7	14
8479	Kendine özgü fonksiyonlu makine ve cihazlar	20	12	13
7228	Alaşımli çelikten çubuk, profil, içi boş sondaj çubukları	20	10	11
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	11	8	11
2918	Başka oksijen fonksiyonlu grubu olan karboksilik asitler ve türevleri	9	10	11
4805	Diğer sıvanmamış kağıt/kartonlar (rulo veya tabaka)	8	5	11
7225	Alaşımli çeliklerden yassı hadde mamulü (genişlik 600mm.den çok)	8	10	10
7018	Camdan boncuk, taklit inci, kıymetli taş; suni göz, heykel	17	11	10
9021	Ortopedik cihazlar, kırıklara mahsus cihazlar, işitme cihazı vb.	9	9	10
7204	Demir/çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri	0	0	10
7209	Demir/çelik yassı mamul, soğuk haddelenmiş kaplanmış (600mm. den geniş)	8	4	10
8501	Elektrik motorları, jeneratörler	1	1	9

Kaynak: TÜİK

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Türkiye ile Avusturya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısı tamamlanmış olup, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Protokolü 1954 yılında, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması 1988 yılında, Karma Ekonomik Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı 1996 yılında imzalanmıştır.

Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması 1970 yılında imzalanmış olup, sözkonusu Anlaşmanın revize edilmesine ilişkin birinci tur görüşmeler 14-18 Mayıs 2001 tarihlerinde Viyana'da, ikinci tur görüşmeler 19-20 Ocak 2004 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. Revize edilmiş sözkonusu anlaşma 28 Mart 2008 tarihinde her iki ülke Maliye Bakanları'nın katılımıyla Viyana'da imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma 26 Haziran 2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve iki ülkenin mutabakatı ve onay işlemlerinin tamamlanması sonrası 1 Ocak 2010 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Türkiye-Avusturya Karma Ekonomik Komisyonu'nun ilk toplantısı 1997 yılında Viyana'da, ikinci toplantısı 1998 yılında Ankara'da, III. Dönem Toplantısı ise 13 Kasım 2000 tarihinde Viyana'da yapılmıştır. KEK IV. Dönem Toplantısı 9 Ekim 2003 tarihinde Ankara'da, KEK V. Dönem Toplantısı 10 Kasım 2005 tarihinde Viyana'da gerçekleştirilmiş ve KEK hazırlık toplantısı 6 Şubat 2008 tarihinde Ankara'da yapılmıştır. VII. KEK Toplantısının 2010 yılının ikinci yarısında Viyana'da yapılması planlanmaktadır.

Türkiye ile Avusturya arasında turizm alanında işbirliği öngören "Mutabakat Zaptı" 27 Haziran 2007 tarihinde Viyana'da imzalanmıştır.

Türkiye ile Avusturya arasında 7 Kasım 1969 tarihinde imzalanan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması uyarınca iki ülke heyetleri arasında 19-20 Temmuz 2007 tarihlerinde İstanbul'da Türkiye-Avusturya Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı yapılmıştır. Türkiye-Avusturya Kara Ulaştırması Karma Komisyonunun son toplantısı 16-17 Temmuz 2009 tarihlerinde Viyana'da yapılmıştır.

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma ve Protokoller	İmza Tarihi

Ekonomik ve Ticaret İşbirliği Protokolleri	1991
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	07.11.1969
ÇVÖ Anlaşması	1970
YKTK Anlaşması	1988
Karma Ekonomik Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı	1996
Sosyal Güvenlik Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	04.04.2000
Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı	27.06.2007
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	01.04.2009

Kaynak: DTM

Türkiye-Avusturya Yatırım İlişkileri

Türkiye, Avusturya'nın yurt dışında doğrudan yabancı sermaye yatırımında bulunduğu ülkelerin başında gelmektedir. Özellikle, Avusturyalı firmaların 2009 yılında Doğu Avrupa ve Balkan ülkelerine yatırımlarında ve yurt dışında gerçekleştirmiş oldukları yatırımlarda önemli ölçüde gerileme olmuş iken, Türkiye'ye yatırımları 2008 yılına göre yaklaşık %32 oranında artış göstererek 848 milyon Avro'ya ulaşmıştır (Avusturya İstatistik Kurumu verileridir). Kriz döneminde böyle bir gelişmenin olması da dikkat çekici olup, Türkiye Avusturyalı firmalar açısından yatırım için oldukça cazip bir ülke konumunda bulunmaktadır. Bunun nedeni olarak, Türkiye'nin büyük bir iç pazara sahip olması, bölge ülkelerine açılım yapacak firmalar için üs konumunda bulunması ve istikrarlı bir ekonominin mevcut bulunması gösterilmektedir.

Avusturya İstatistik Kurumu verilerine göre ise Türk firmalarının Avusturya'daki yatırımları 2007 yılında 26 milyon Avro, 2008 yılında 16 milyon Avro olmuştur. 2009 yılında ise gerçekleşen bir yatırım olmadığı görülmektedir.

Hazine Müsteşarlığı kaynaklarına göre; 2010 Şubat itibarıyla Avusturya'nın Türkiye'deki yatırımları toplamı 2 milyar 757 milyon ABD Doları'na ulaşmıştır.

Türkiye'de yatırımda bulunan Avusturyalı firmaların sayısı 494'dür. Avusturya firmalarının yatırımları ağırlıklı olarak İstanbul'da gerçekleşmiş olup, İstanbul'u Ankara ve diğer iller takip etmektedir.

Diğer taraftan, Avusturya'da yatırımda bulunan Türk firmalarının sayısı 22 olup, toplam yatırım tutarı 61,28 milyon ABD Doları'dır. Yatırımların önemli bir kısmı finans-bankacılık ağırlıklıdır.

(İki ülke istatistiklerindeki farklılıkların verilerin hazırlanmasında gerçekleşen ya da taahhüt edilen yatırımların esas alınmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.)

► Pazar ile İlgili Bilgiler

Dağıtım Kanalları

Avusturya'da ürün pazarlama usul ve esasları diğer gelişmiş ülkeler ve özellikle Batı Avrupa ülkelerinden farklı değildir. Yüksek alım gücü kaliteli mala yönelmeyi de beraberinde getirmektedir. Avusturya yasaları yalnızca ithalatçılara değil, perakendecilere de ithalat yapma imkanı sağlamaktadır. Bu bağlamda, zincir mağazalar, posta yoluyla ticaret yapan şirketler ve "department store"lar aynı zamanda önemli ithalatçıdırlar. Buna ilave olarak, ticari acenteler, bazı sanayici ve küçük üreticiler aynı zamanda ithalat da yapabilmektedirler.

Bağlantılar genellikle ithalatçı/toptancılar ve büyük zincirler üzerinden yapılmaktadır. Ancak, büyük mağaza zincirlerinin bir bölümü tedariklerini özellikle Almanya'daki merkezlerinden yapmaktadırlar.

Avusturya pazarına girişte, ticari temsilciliklerden (acente, komisyoncu) yararlanılmasında fayda görülmektedir.

Avusturya'da 10.000 civarında ticari temsilci faaliyet göstermektedir.

Ticari temsilcilere;

1) Her ay düzenli olarak aldıkları ticaret dergisine ilan yoluyla:

(Österreichischer Wirtschaftsverlag Gmbh)

Tel: +43-1 546 64-331;

Faks: +43-1 546 64-225

E-posta: handelsagent@wirtschaftsverlag.at

Web: <http://www.wirtschaftsverlag.at/>

2) Ücretsiz olarak (<http://www.commercial-agent.at>) adresine ilan göndermek suretiyle veya yine bu adresten (Index of Austrian Commercial Agents) doğrudan arama yapmak suretiyle ulaşılabilmektedir.

Ticari temsilcilerle her iki tarafın hak ve yükümlülüklerini gösteren bir sözleşme yapılması

gerekmektedir. Bu sözleşme çeşitli dillerde www.commercial-agent.at adresinden temin edilebilmektedir.

Ürün pazarlama bağlamında her bir ürün grubu için ayrı değerlendirmelerin yapılması mümkün bulunmakla birlikte, "kalite ve rekabetçi fiyat", olmazsa olmaz koşul olarak bir tarafa bırakıldığında, tüm ürünler için geçerli olmak üzere pazarlamada ve ihracatın devamlı kılınabilmesinde üç önemli kural bulunmaktadır:

- Numuneye uygun mal teslimatı
- Malın zamanında teslimi
- Kalitede devamlılık

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda Ürünlerinde Paketleme ve Etiketleme:

Avusturya'da gıda ürünlerinin etiketlenmesi, "Paketlenmiş Gıdaların Etiketlenmesine İlişkin Yönetmelik" (Fed Gaz 72/1993) ve bu yönetmelikte değişiklikle yapılan diğer yedi yasal düzenleme ile şekillendirilmiştir. Bu yönetmelik aynı zamanda, konuyla ilgili "2000/13/EC" sayılı AB Direktifi'ni de kapsamaktadır.

Yasal düzenlemeler göre gıda etiketlerinde şu bilgiler bulunmalıdır:

- Ürünün adı.
- İçindekiler (gıda katkı maddeleri dahil): Ürünün içeriğindeki maddeler, üründeki ağırlıklarına göre çoktan aza doğru, üretim tarihinde kaydedilen değere göre sıralanarak yazılmalıdır.
- Ürünün net ağırlığı veya metrik sistemde miktarı
- Sıvılar için: santilitre veya mililitre cinsinden hacmi
- Katı gıdalar için kilogram veya gram
- Minimum dayanma süresi. Mikrobiyolojik açıdan çok çabuk bozulan gıdalar için (use by) ibaresi ve tarih yer almalıdır. 3 ay veya daha az dayanması beklenen gıdalar için (best before) ibaresi ve gün/ay/yıl cinsinden tarih belirtilmelidir. 3 ay ila 18 ay dayanması beklenen gıdalar için (best before end) ibaresi ve ay/yıl cinsinden tarih yazılmalıdır. 18 aydan daha fazla dayanması beklenen gıdalar için gene (best before end) ibaresi ve ay/yıl veya sadece yıl cinsinden tarih belirtilmelidir.
- Parti numarası (lot/batch marking): parti numarası her ürün için üretici, paketlemeci veya ilk satıcı tarafından belirlenen şekilde yazılmalıdır. "Parti No." bilgisi, etiket üzerindeki diğer bilgilerden açıkça ayırt edilebildiği durumlar haricinde, önüne bir (L) harfi konarak belirtilmelidir
- "89/107" sayılı AB Direktifi kapsamında, dayanma süresi ambalajlama gazları kullanılarak artırılan ürünlerde "koruyucu ortamda paketlenmiştir" (packaged in protective atmosphere) ibaresi ürün etiketine dahil edilmelidir.
- Varsa özel saklama ve kullanım koşulları belirtilmelidir.
- Üreticiden, paketlemeyi yapandan veya satıcıdan birinin adı veya unvanı ve adresi belirtilmelidir.
- Ürünün menşei belirtilmelidir. (gereği halinde tüketicinin ürünün gerçek menşei için açık şekilde görebilmesi için detaylar verilmelidir)
- Kullanım talimatı: Eğer bu talimatların yokluğu ürünün kullanılmasını imkansız kılıyorsa, talimatname konulması gereklidir.
- Hacmen %1,2'nin üzerinde alkol içeren içecekler söz konusunda, alkolün derecesi (hacmen) belirtilmelidir.

Etiketlerde kullanılan dil Almanca olmak zorundadır.

İthal ürünler ülkeye yabancı dilde etiketle veya etiketsiz giriş yapabilir. Ancak, ürünlerin piyasaya dağıtımından önce, ülkenin etiketleme düzenlemelerine uygun şekilde etiketlenmesi gerekmektedir. Yerel düzenlemelere uygun, yapıştırma etiketler de kabul görmektedir.

Gıda numunelerinin etiketlenmesine gerek yoktur. Ancak bu numunelerin piyasa dağıtımı söz konusu olursa, etiketleme zorunluluk haline gelmektedir.

Raf ömrü ve menşe ülkesi konularında özel bir zorunluluk yoktur. Avusturya makamları etiketleme düzenlemeleri ile ilgili hiçbir istisna kabul etmemektedirler.

Gıda ürünlerinin paketlenmesi ve paket boyutları konusunda özel düzenlemeler yoktur. Yalnız yaşayan hanehalkı sayısındaki artış yüzünden daha küçük ambalajlara yönelik talepler artmaktadır.

Avusturya'da pazara ambalaj malzemesi sunan kişi ya da kuruluşlar kullanılmış ambalaj materyalini toplamakla yükümlüdürler. Almanya'da "Yeşil Nokta Sistemi", olarak adlandırılan bu uygulama görülen zorunluluk üzerine Almanya'nın başlattığı ve bazı nüansları olmakla birlikte Avusturya'da ve tüm AB ülkelerinde uygulanan bir çevre koruma sistemidir. Yeşil Nokta Sistemi'nin temel amacı ambalajların geri kazanılmasıdır. Yeşil Nokta işareti taşımayan nakliye ve tüketici ambalajlarının Avusturya'ya ithali mümkün değildir. Avusturya'da Yeşil Nokta sembolünün kullanılabilmesi için, üretici veya ithalatçının, ürünün paketleme türü ve miktarına bağlı olarak bir ücret ödemesi gerekmektedir. Konuya ilişkin olarak ihracatçılarımızın Avusturya'daki ithalatçıları veya ülkede ambalaj atıklarının toplanması ve geri

bu süreçte Avusturya'da bulunan şirket olan ARA AG (Altstoff Recycling Austria AG) firması ile temasla geçmelerinde yarar bulunmaktadır. ARA AG firmasının adresi aşağıda verilmiştir.

ARA - Altstoff Recyclisierung Austria AG
Mariahilfer Strasse 123
A-1062 Vienna - AUSTRIA
Tel: ++43/1/599 97-0
Fax: ++43/1/595 35 35
E-Mail: araag@ara.at
Web: www.ara.at

► İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Pasaport ve Vize İşlemleri

Avusturya'da yabancıların ülkeye giriş ve ikametlerini düzenleyen Yabancılar Yasası 01.01.2006 tarihi itibarıyla Yabancılar Polisi Yasası (Fremdenpolizeigesetz-FPG) ve Yerleşme ve İkamet Yasası (Niederlassungs-und Aufenthaltsgesetz-NAG) olarak ikiye ayrılmıştır. Altı aya kadar Avusturya'da kalacak olan yabancılar için vizeler artık Yabancılar Polisi Yasası hükümlerine göre düzenlenirken, altı aydan daha fazla süre ile Avusturya'da yaşayacaklar için Yerleşme ve İkamet Yasası hükümleri geçerli olacaktır.

Diplomatik pasaport, hususi pasaport (yeşil) ve hizmet pasaportu (gri) hamili vatandaşlarımız Avusturya'ya yapacakları ve altı ay içinde doksan günü geçmeyen seyahatlerinde vizeden muaftırlar. Umuma mahsus pasaportlar (lacivert/bordo) için ise vize gerekmektedir.

Vize mevzuatı Yabancılar Polisi Yasası ile düzenlenmektedir. Ülkeye giriş vizeleri dört türdür.

- 1) A Vizesi: Havayolu ile ülkeye giriş için verilmektedir.
- 2) B Vizesi: Avusturya ve diğer Schengen üyesi ülkelerden transit geçiş için verilmektedir.
- 3) C Vizesi: Avusturya'ya turistik amaçla gelecek vatandaşlarımızın Schengen vizesi olarak da adlandırılan turistik amaçlı C vizesi almaları gerekmektedir. Bu vize, Schengen üyesi tüm ülkelere seyahat hakkını tanımakta ve her yarıyıl için en fazla üç aylığına verilmektedir.
- 4) D Vizesi: İş seyahatleri veya üç aydan fazla süreli ziyaretler için verilen oturma vizesi en fazla altı aylığına verilmekte ve veren ülkede ikamet etme, diğer Schengen üyesi ülkelerden ise en fazla beş gün süreli transit geçiş hakkı tanımaktadır.

Yukarıda belirtilen vizeler Avusturya'nın ülkemizdeki temsilcilikleri tarafından verilmekte ve Avusturya'da uzatılamamaktadır.

Avusturya Büyükelçiliği - Ankara
Atatürk Bulvarı 189
TR-06680 Ankara
Posta Adresi: P.K. 131
Tel: 312-419 0431, 419 0432
Fax: 312-418 9454
Web: <http://www.bmeia.gv.at/tr/botschaft/ankara.html>

Avusturya Başkonsolosluğu - İstanbul
Köybaşı Cad. No: 45
80870 Yeniköy-İstanbul
Tel: 212-262 4984, 262 9015
Fax: 212-262 2622
Web: <http://www.bmeia.gv.at/tr/botschaft/istanbul.html>

Yeni Yasa'ya göre ikamet statüleri (Aufenthaltstitel) dört ana grupta toplanmıştır:

- 1) Oturma izni (Aufenthaltsbewilligung)
- 2) Yerleşim izni (Niederlassungsbewilligung)
- 3) Aile bireyleri izinleri (Familienangehöriger)
- 4) Daimi ikamet izni (Daueraufenthalt)

Yerleşme ve oturma izinleri pasaport üzerine damga şeklinde değil, ayrı bir kart şeklinde düzenlenmekte ve kimlik belgesi görevi de görmektedir.

Yerleşme ve oturma izinleri verme ve kartları düzenleme görevi belediyeler bünyesinde oluşturulan dairelere verilmiştir. Bu görevi Viyana Eyaleti'nde MA 20 Belediye Dairesi üstlenmiştir.

Çalışma İzni

01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Yabancıları Çalıştırma Yasası'nın 1. maddesine göre yabancıların çalışmak için izin talebinde bulunmaları gerekmektedir. Yasada izinler üç ana grupta toplanmıştır:

Çalıştırma izni (Beschäftigungsbewilligung)
Çalışma izni (Arbeitslaubnis)
Muafiyet belgesi (Befreiungsschein)

Çalıştırma İzni: İş piyasasının durumunun ve gelişiminin imkan vermesi ve kamu çıkarına ters düşmemesi halinde belirli bir yabancıyı çalıştırabilmesi için işverene verilen izindir ve en fazla bir yıl sürelidir. Çalıştırma izni sadece belirli bir iş yerinde ve belirli bir iş için geçerlidir.

İlk kez çalıştırma izni verilmesi iş piyasasının durumuna ve çalışma izinleri kontenjanına bağlıdır.

Yabancıları Çalıştırma Yasası'nda her yıl Avusturya vatandaşı olmayan iş gücünün çalıştırılması için çalışma izinleri kontenjanının (Höchstzahlen) saptanabileceği öngörülmüştür. Hali hazırda Avusturya'da çalışan ve işsiz yabancıların payının bütün ülkedeki toplam işgücü potansiyelinin %8'ini aşmaması gerekmektedir. Bu oranın kendilerine çalışma izni verilmesi bir hak teşkil eden gruplar da söz konusu olduğunda %9'a çıkarılması mümkün bulunmaktadır.

Çalışma İzni: Son 14 ay içinde toplam olarak 52 hafta yasal çalışması bulunan yabancıya veya çalışma iznine sahip yabancıların en az bir yıl süreyle Avusturya'da yasal yerleşmiş eşleri veya reşit olmayan bekar çocuklarına çalışma izni verilir. Bu izin son çalışma izninin verildiği eyalet içinde ve azami 2 yıl süre ile geçerli olacak şekilde düzenlenir.

Çalışma izni, son 2 yıl içinde toplam 18 ay yasal çalışması halinde azami 2 yıl süre ile geçerli olacak şekilde uzatılır. Çalışma izni için yaptığı başvuruda izin verilmesinde etkili olabilecek hususlarda bilerek yanlış beyanda bulunan veya bunları gizleyenlerin izinleri iptal edilir.

Muafiyet Belgesi: Muafiyet Belgesi Avusturya'nın her yerinde ve her iş için geçerlidir. Ancak Federal Ekonomi ve Çalışma Bakanlığı bazı meslekler için tüzükle sınırlama getirebilmektedir.

"Kilit İşgücü" İstihdamı

Çalışma Dairesi (AMS) ve Belediye Dairesi MA 20 ortaklaşa bir işlemle yabancıya kilit personel olarak yerleşme izni verilir, verilmeyeceğini tespit etmektedir.

Yabancıyı çalıştırmaya hazır bir işyerinin bulunması şarttır. Kilit işgücü olarak yerleşme izni önce 18 ay süreyle verilir. Bu izin çalışma iznini de içerir. Eğer bu sürede toplam 12 ay kilit işgücü olarak çalışılırsa, uzatmada sınırsız yerleşme izni (Niederlassungsbewilligung-unbeschränkt) verilir. Yüksek öğrenimlerini Avusturya'da tamamlamış olan üniversite mezunları, kilit işgücü olma şartlarını yerine getirdiklerinde, kontenjana bağlı kalınmadan bu yerleşme iznini alabilirler.

"Kilit işgücü" sayılabilmek için;

- Avusturya iş piyasasında istenilen özel öğrenime veya gerekli pratik tecrübeye sahip olmak ve
- Hedeflenen işte her yıl belirlenen en yüksek prime esas kazancın en az % 60'ı tutarında brüt aylık alacak olmak (halen ayda yaklaşık 2.250,- Avro) gerekmektedir.

Kilit işgücü olarak bir yabancıya çalıştırılabilmesi için ayrıca;

- Söz konusu istihdamın ilgili bölge iş piyasası için özel bir önem taşıması veya - yeni iş yerlerinin sağlanmasına ya da mevcut iş yerlerinin güvence altına alınmasına katkıda bulunması veya
- Yabancıya şirket yönetiminde söz sahibi olması veya
- Söz konusu belirli bir yatırımın transferini de beraberinde getirmesi veya
- Yabancıya yüksek okul eğitiminin ya da özel kabul edilen bir eğitiminin bulunması gerekmektedir.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Avusturya'da mesai günleri Pazartesi-Cuma arası olmak üzere beş gündür. Diğer yandan son yıllarda haftalık 38,5 saatlik çalışma süresi kapsamında pek çok resmi ve özel ofis Cuma öğleden sonraları kapalı olabilmektedir.

Resmi tatiller

01/01/2010 Cuma	Yeni yıl tatili
06/01/2010 Çarşamba	Dini Bayram-HI. Drei Könige
05/04/2010 Pazartesi	Dini Bayram- Paskalya- Ostermontag
01/05/2010 Cumartesi	Resmi Tatil-İşçi Bayramı
13/05/2010 Perşembe	Dini Bayram-Christi Himmelfahrt
24/05/2010 Pazartesi	Dini Bayram-Pfingstmontag
03/06/2010 Perşembe	Dini Bayram-Fronleichnam
15/08/2010 Pazar	Dini Bayram-Maria Himmelfahrt
26/10/2010 Salı	Resmi Tatil-Avusturya Milli Günü
01/11/2010 Pazartesi	Dini Bayram-Allerhelligen
08/12/2010 Çarşamba	Dini Bayram- Maria Empfengis
25-26/12/2010 Cumartesi-Pazar	Dini Bayram-Noel

Kaynak: Viyana Ticaret Müşavirliği

Kullanılan Lisan

Ülkenin resmi dili Almancadır. İş çevrelerinde İngilizce ve Fransızca da kullanım alanı bulmaktadır.

Ulaşım

Türkiye'nin belli başlı merkezlerinden Avusturya'nın başkenti Viyana'ya Türk Hava Yolları (THY) günlük direkt seferleri bulunmaktadır. THY'nin Lufthansa'yla ortak girişimi olan Sun Express havayolu İstanbul ve İzmir'den Viyana'ya tarifeli seferler düzenlemektedir. Ayrıca Pegasus Havayolları da Türkiye-Avusturya arasında tarifeli seferler düzenlemektedir.

Yerel Saat

UTC'nin (Coordinated Universal Time) bir saat ilerisinde, yaz aylarında iki saat ileridedir. Avusturya ulusal saati Türkiye saatinin bir saat gerisindedir.

İklim

Avusturya'nın iklimi genelde ılıman ve yumuşaktır, ancak Alp Dağları bölgesinden doğudaki ovaya doğru farklılıklar gösterir. Yazları özellikle Viyana ve alçak kesimlerde yer alan şehirlerde 20-30 dereceler civarında seyreden hava bazı günler çok sıcak olmaksızın geceler serindir. Alpler Bölgesi ise yazları ılık ve genellikle açıktır. Kışları ortalama sıcaklık sıfır derece civarındadır. Isı özellikle Ocak ve Şubat aylarında sıfırın altına düşmektedir. Dağlık bölgelerde ilkbaharda ve sonbaharda da kar yağışı görülebilmektedir.

► Genel Değerlendirme ve Öngörüler

Avusturya nüfus bakımından küçük bir ülke olmakla beraber, sahip olduğu ekonomik hacim itibarıyla kişi başına düşen milli gelir açısından dünyanın en zengin ülkeleri arasında yer almaktadır. Yüksek alım gücü ile birlikte, bu ülkenin AB'ye yeni üye olan Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri ve Balkan ülkeleri ile gerçekleştirmiş olduğu ticari ve ekonomik ilişkileri dikkate alındığında, bölge için kilit bir rol oynadığı ve ülkenin bu çerçevede değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Avusturya Doğu Avrupa'ya geçişte önemli bir üs ve dağıtım yeri olması nedeniyle ihracatçılarımız açısından önemli imkanlar söz konusu olabildiği gibi Balkanlardaki komşu ve yakın ülkeleri hedef ülkeler olarak seçmiş olması nedeniyle aynı zamanda Türkiye'ye rakip bir ülke konumunda bulunmaktadır.

Türkiye ve Avusturya'nın ekonomik ve ticari alanlarda uzun bir geçmişe dayanan ilişkileri, bugün iki ülke arasındaki ticaret hacmini yaklaşık 1,6 milyar Avro'ya taşımıştır. 2009 yılında küresel ekonomik kriz sürecinde ortaya çıkan ticaret hacmindeki gerilemeye mukabil, gerileme oranının hem dünya ticaretindeki gerileme, hem de iki ülkenin genel dış ticaret hacimlerindeki düşüş oranının altında kalmış olması, iki ülke arasındaki ticaret ilişkilerinin sağlam temellere dayandığını ve krizin olumsuz etkilerinin geçici olacağı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Üzerinde birleşilen konu, potansiyelin mevcut dış ticaret hacminin daha yüksek rakamlara taşınmasını mümkün kılacak düzeyde olduğudur.

Türkiye ile Avusturya arasındaki ticari ilişkilerde, bazı firmaların uzun yıllara dayanan gelenekselleşmiş beraberlikleri mevcut olmakla beraber, ilişkilerin tahminen yarıdan fazlasında ise, konjonktürel gelişmelerin getirdiği belli bir dönemi kapsayan ve hatta bazen tek bir partiye inhisar eden ticari ilişki türü yaygındır. Bu kısa soluklu ticari beraberliklerin sürekli olabilmesini temin edecek Türk ürünlerini tanıtıcı faaliyetler ve fuarların düzenlenmesi, iki ülke iş adamlarını bir araya getirmek ve yakınlaştırmak amacıyla ticaret odaları arasındaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve ortak yatırımlarda bulunulması ticaret hacmindeki gelişmeye ek bir ivme kazandıracaktır. Özellikle artan işsizlik ve ekonomik daralma ile birlikte küresel ekonomik ve mali krizin etkilerinin halen hissedildiği ve ekonomik iyileşmenin, en azından arzulan pozitif büyüme oranlarının elde edilmesinin belirli bir süreyi alması beklenen Avusturya'ya ihracatımızın artırılabilmesi için yeni tedbirlerin alınması ve projelerin geliştirilmesi önem taşımaktadır. Bunun başında Türkiye ve Türk ürünlerinin potansiyelinin tanıtımı büyük önem taşımaktadır. İki ülke ilişkilerinin geçmişinin oldukça gerilere gitmesine rağmen, Türk sanayisi ve Türkiye'nin dünya piyasalarında rekabet edebilir potansiyel ihracat ürünleri hakkında Avusturyalı tüketicilerin ve dış ticaret ile uğraşan bir kısım firmaların yeterli bilgiye sahip olmadıkları gözlenmektedir. Yukarıda da ifade edildiği üzere, bu konudaki eksikliğin giderilmesi için iki ülke iş adamları arasındaki temasların artmasının büyük önemi bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Avro Bölgesi'ndeki hassas durumun devam etmesi halinde krizin olumsuz etkilerinin diğer bazı AB üyesi ülkelerde olduğu gibi Avusturya'da da kısa sürede giderilemeyeceği olasılığı bulunmaktadır. Ayrıca, kamu borçlarının sürekli olarak artış göstermesi sonucu Hükümetin tasarruf tedbirleri uygulamak durumunda kalması ve ek gelir kaynakları yaratmasına yönelik tedbirlerin alınması da dolaylı olarak bireylerin reel gelirlerini ve tüketim eğilimini olumsuz şekilde etkileyebilmekte, tüketiciler de tasarruf eğilimine girerek harcamaları kısma yoluna gidebilmektedir. Bu durumda, piyasada olan ürünlerle benzer kalitede ve fiyat açısından daha avantajlı Türk ürünlerinin Avusturya'ya sunumunun sağlanmasının ihracatımızı olumlu olarak etkileyecek bir unsur olarak görülmektedir. Bunu teminen Avusturya'da faaliyet gösteren mağaza zincirleriyle işbirliği yapmak büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, Türkiye'nin ihracat ettiği mevcut ürünler arasında katma değeri yüksek ve marka ürünlerin eklenmesi Avusturya'ya yönelik ihracatımızın artması yönünde etkili olacaktır.

Avusturya pazarında tekstil ve hazır-giyim, meyve-sebze gibi geleneksel ürünlerimizden yanısıra evlerde kullanılan makine, cihaz ve aletler, mobilya, otomotiv yedek parça ve aksesuarları, ev tekstili, demir-çelik ürünleri, mermer, mücevher ve inşaat malzemeleri ilgi çekici ürünlerin başında gelmektedir.

Viyana Ticaret Odası'nca yapılan bir anket çalışmasında, Avusturyalı firmaların Türkiye'yi tercih etmelerinin nedeni sorulmuş olup, cevaplarda öncelikli olarak, mesafe, gümrük birliği ve ürünlerimizin kalite ve fiyatlarının belirleyici olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu çerçevede; özellikle, tekstil ve konfeksiyon ürünlerimizin tanıtımı ile Avusturya'nın ithalatından daha fazla pay almak mümkün görülmektedir.

Mobilya Avusturya'nın ithalatındaki önemli kalemlerden birisidir. Pazara uygun ürünlerin sunulması ve kaliteli hizmet sağlanması halinde söz konusu ürün ihracatımızın daha da artırılması mümkün bulunmaktadır.

Türkiye'nin çok büyük mermer potansiyeli olmasına rağmen ihracatımızın arzu edilen düzeye gelmiş olduğunu söylemek mümkün bulunmamaktadır. Avusturya'da İtalyan mermeri ve mermer ürünlerinin bilinirliği ve hakkında oluşan imaj Avusturyalı firmaları bu ülkeden ürün ithal etmeye yöneltmektedir.

Aynı durum büyük bir ihrac potansiyelimiz olan makarna için de geçerlidir. Avusturya makarna ithalatının tamamına yakını İtalya'dan gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, önemli bir ihrac potansiyelimiz olan meyve-sebzede AB'nce uygulanan dönemsel uygulamalar ve tatbik edilen vergiler Avusturyalı firmaların ithalatlarını ürünün bol olduğu dönemde AB üyesi ülkelere yönlendirmesine sebep olmaktadır.

Bununla birlikte, Türkiye'nin sahip olduğu coğrafi yakınlık, ekonomik-ticari ilişkilerin geliştirilmesi için gerekli hukuki altyapının hazır olması ve bir kısmı Avusturya vatandaşlığına geçmiş yaklaşık 300.000'in üzerinde Türk kökenli vatandaşlarımızın oluşturduğu Türk toplumunun Avusturya'nın ticaret hayatında daha fazla yer alması, iki ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine büyük katkı sağlayacak unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Tarım ve Gıda Ürünleri İhrac Potansiyelimiz

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Sert Kabuklu Meyveler	0802.22	Kabuksuz Fındık	17,1	9,9	892	1,4	27	-0,7			Türkiye (54), Almanya (23), İtalya (17), Hollanda (3), Gürcistan (2)	Türkiye %3, Gürcistan %0, AB %0
Kuru Meyveler	0804.20	İncir (taze veya kurutulmuş)	10,4	3,9	185	2,9	-1	4,9			Türkiye (%73), Almanya (%12), Brezilya (85), İtalya (%4), Yunanistan (4)	Brezilya %2,1-%4,5, AB ve TR %0
Kuru Meyveler	0805	Turuncgiller (taze veya kurutulmuş)	126	2,1	863	1,2	38	-9,1			İspanya (57), İtalya (17), Almanya (7), G. Afrika (5), Türkiye (3)	G. Afrika %0, AB ve TR* %0
Kuru Meyveler	0806	Üzümler (taze veya kurutulmuş)	90	4,2	622	1,1	-38	8,3			İtalya (25), G. Afrika (18), Türkiye (16), Almanya (9), İspanya (7)	G. Afrika %0, AB ve TR* %0
Yaş Meyve Sebze	0809.20	Kiraz	11,4	1,1	148	1,1	-14	-0,9			Türkiye (26), İspanya (23), Almanya (15), Macaristan (14), İtalya (12)	AB ve TR %0
Konserve Meyve Sebze	2005.70	Konserve Zeytin	8,6	1,3	108	0,6	-9	-9,5			İspanya (30), Türkiye (26), Yunanistan (23), Almanya (9), İtalya (8)	AB ve TR %0
Konserve Meyve Sebze	2007	Reçel Jöle ve Marmelatlar	25	14,9	182	1,4	48	-16,5			Almanya (34), Türkiye (23), İtalya (10), Macaristan (7), Fransa (5)	AB %0, TR %0 - (%0+23 Eur/100Kg)
Sert Kabuklu Meyveler	2008.19	İşlenmiş Fındık	71	26,4	541	3,7	22	-16,6			Türkiye (43), Almanya (22), İngiltere (11), Hollanda	AB ve TR %0

Konserve Meyve Sebze	2009	Meyve ve sebze suları	260	10,4	174	2	382	-42,3	(9), İtalya (7)	Brezilya %0-(%40+121 Eur/hl+20,60 Eur/100 Kg), AB %0, TR %0-(%0+121 Eur/hl+20,60 Eur/100 Kg)
----------------------	------	-----------------------	-----	------	-----	---	-----	-------	-----------------	--

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 0 aylıktır.

Konserve Meyve Sebze

Konserve gıda satışları 2009'da %1 artarak 156 milyon olmuştur. Değer bazında en yüksek artışlar %3'le konserve domates (4 milyon Avro) ve konserve deniz ürünlerinde (64 milyon Avro) olmuştur. Ortalama birim fiyatlarda hammadde maliyetlerindeki artıştan dolayı hafif artışlar olmuştur. Özel markalı ürünler (private label) toplam satışların %20'sini oluşturmaktadır. Satışların 2009-2014 döneminde sabit fiyatlarla %1 oranında düşerek 149 milyon Avro olması beklenmektedir.

Tüketiciler rahatlık, hızlı hazırlama süresi, sağlık ve wellness, egzotik tatlar ve yiyeceklerin tazeliğine ilgi gösterdiklerinden "sağlıklı fast food" ve sağlıklı abur cubur" olarak bilinen eğilim Avusturya'da hızla yayılmaktadır. Diğer yandan çeşitli nedenlerle (tatiller, medyadaki yemek programları ve etnik restoranlar) geleneksel Avusturya mutfağı değişime uğramakta ve daha lezzetli, daha sağlıklı, daha pratik olarak kabul edilen yabancı mutfakların yiyecekleri yaygınlaşmaktadır. Özellikle, daha sağlıklı oldukları yönünde bir genel bir kanı olan Akdeniz ve Asya mutfağı çok rağbet görmektedir.

Tüketiciler daha sağlıklı olduğunu düşündükleri taze, soğutulmuş veya dondurulmuş ürünlere rağbet etmeye başladığından, konserve sebze satışları yatay seyretmektedir. Aynı eğilim 2009 yılında satışları %2 oranında artmış olan konserve meyvelerde de görülmektedir. Konserve meyve satışları 2009'da 9,5 milyon Avro (2.900 ton) olarak gerçekleşmiştir.

Yaş Meyve Sebze

2007 yılında Avusturya'nın yaş meyve tüketimi 1,2 milyon ton, yaş sebze tüketimi 691 bin ton olmuştur. Avusturya, AB ülkeleri tüketimi içindeki, %3'lük meyve tüketimi ve %1'lik sebze tüketimi ile orta büyüklükte bir pazardır. 2002-2007 yılları arasında meyve tüketimi toplamda %11, yıllık ortalama %2, yaş sebze tüketimi toplamda %3, yıllık ortalama %0,5 artmıştır. Kişi başı 146 kilogram meyve tüketimiyle Avusturya, AB ortalaması olan 94 Kg.ın hayli üzerinde bir tüketim değerine sahiptir. Ancak 93 Kg.lık kişi başı taze sebze tüketimi, 120 Kg. olan AB ortalamasının çok altındadır. Endüstriyel talep cari tüketimin önemli bir kısmını oluşturmakta, ancak gıda endüstrisinin ihtiyacı temelde yerel üretimle karşılanmaktadır. Gıda endüstrisinin gelişmekte olan ülkelere talebi düşüktür.

2007 yılında hanehalkının taze meyve tüketimi 331 bin ton karşılığı 507 bin Avro olarak gerçekleşmiştir. En çok rağbet gören meyveler ve toplam tüketime oranları şöyledir: elma (%23) ve armut (%5), muz (%20), narenciye (%6) ve nektarin (%4). 2007 yılında hanehalkının taze sebze tüketimi 234 bin ton karşılığı 452 bin Avro olarak gerçekleşmiştir. En çok rağbet gören sebzeler ve toplam tüketime oranları şöyledir: domates (%15), soğan (%13), havuç (%11), hiyar ve kornişonlar (%8), marullar (%10), lahana (%8), tatlı biberler (%7), kabak (%3). 2005-2006 yıllarında muz, kivi ve limon tüketimi azalmış, mandarin ve nektarin satışları artmıştır. Egzotik meyve tüketimi hala düşük seviyededir, ancak örneğin ananas satışları hızla artmıştır. Aynı dönemde domates, soğan ve sarımsak tüketimi artmış, marul ve lahana tüketimi değer bazında düşmüştür.

► Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	700	19,9	990	1,3	30	-11,2			Almanya (32), Çek Cum. (12), İtalya (7), Fransa (6), Hollanda (4)	AB ve TR %0
Hazır Giyim	6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, (örme)	90	9,3	628	1,5	-43	-11,2			Türkiye (35), Almanya (20), Çin (12), Bangladeş (5), İtalya (4)	Çin %12, Bangladeş %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası (örme)	477	29,6	2760	1,7	1	-14,4			Almanya (24), Türkiye (16), Çin (13), Bangladeş (11); İtalya (6)	Çin %12, Bangladeş %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	582	7,6	1207	1,3	-29	-7,7			Çin (27), Almanya (24), İtalya (11), Bangladeş (7), Türkiye (6)	Çin %10,5-12, Bangladeş %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler (örme)	158	11,5	954	1,7	2	-9,3			Almanya (27), İtalya (14), Türkiye (14), Çin (11), İsviçre(10)	Çin %8-12, İsviçre %0, AB ve TR %0
Hazır Giyim	6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	714	7,8	1855	1,6	-55	-19,5			Almanya (28), Çin (18), İtalya (9), Türkiye (5), Slovenya (4)	Çin %12, AB ve TR %0

Ev Tekstili	6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet, mutfak bezleri	217	30	1058	1,6	-8	-11,0	Almanya (37), Türkiye (21), Pakistan (8), Hindistan (6), Çin (5)	Çin %6,9-12, Hindistan %0-9,6, Pakistan %0-9,6, AB ve TR %0
Borular ve Bağlantı Parçaları	7306	Demir-çelik borular	238	14,9	1173	1,5	-23	-41,5	Almanya (37), İtalya (33), Polonya (4), Macaristan (3), Slovakya (3)	AB ve TR %0
Demir-Çelik	7326	Demir-çelikten diğer eşya	782	17,7	462	2,4	39	-31,0	Almanya (52), İtalya (9), Çek Cum. (6), Slovakya (4), Çin (4)	Çin %0-2,7, AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	1.753	16,1	1033	3,9	21	-22,3	Almanya (72), İtalya (6), Çek Cum. (5), Hollanda(3), Macaristan (3)	AB ve TR %0
Elektronik	8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	1.109	8,4	1760	1,2	-54	-6,7	G. Kore (17), Almanya (15), Slovakya (12), Çin (7), Macaristan (7)	G. Kore %0-14, Çin %0-14, AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8703	Otomobiller	7.312	76,5	6211	1,7	86	-14,2	Almanya (44), İspanya (9), Fransa (8), Japonya (7), Çek Cum. (5)	AB ve TR %0
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8704	Kamyonlar	739	30,2	3334	1	-32	-46,0	Almanya (40), İtalya (10), Fransa (9), Polonya (9), İspanya	Çin %0-22, AB ve TR %0

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8708	Kara taşıtları için aksam, parçalar	3.021	12,7	2673	1,4	2	-37,9	(U)	Almanya (59), İtalya (6), İsveç (4), Macaristan (4), Fransa (4)	Çin %0-22,6, AB ve TR %0
Mobilya	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar	755	13,8	542	1,7	-9	-14,9		Almanya (40), Çin (10), İtalya (8), Polonya (7), Macaristan (6)	Çin %0-5,6, AB ve TR %0

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 12 aylıktır.

Hazır Giyim

Avusturya'nın toplam dokuma dış giyim harcaması 2008 yılında 3,5 milyar Avro olmuş ve toplam hazır giyim harcamasının %49'unu oluşturmuştur. 2004-2008 döneminde dokuma dış giyim pazarı yıllık ortalama %1 oranında büyümüştür. Avusturya, dokuma dış giyim tüketimi açısından AB ülkeleri arasında sekizinci sırada yer almıştır. Ülke, toplam AB dokuma dış giyim tüketiminin %2,4'ünü oluşturmaktadır.

Hazır giyim ve dolayısıyla dokuma dış giyim, Avusturya perakende sektöründe her zaman güçlü bir alt sektör olagelmıştır. Avusturya AB içinde en yüksek kişi başı hazır giyim harcaması gerçekleştiren ülkeler arasındadır ve bu durum dokuma dış giyim için de geçerlidir. 2008 yılında kişi başı dokuma dış giyim harcaması Avusturya'da 420 Avro AB ülkelerinde ise ortalama 290 Avro olmuştur. Değer bazında bayanların dokuma dış giyim tüketimi erkeklerin 1,9 katıdır.

Mali ve ekonomik kriz dokuma hazır talebini de etkilemiş ve 2009 yılında dokuma dış giyim harcamaları %4,7 düşmüştür. 2010 yılı beklentileri ise olumludur.

Avusturya Hazır Giyim Birliği FBO verilerine göre yerel hazır giyim sanayinin üretimi 2008 yılında hafifçe azalmaya devam etmiş, ancak ciro sabit kalmıştır. Eurostat/Prodcom verilerine göre Avusturya dokuma dış giyim üretimi 2004-2008 döneminde yıllık ortalama %6,4 azalarak 188 milyon Avro'ya gerilemiştir. Üretimin %70 ihraç edilmektedir. Avusturya hazır giyim sanayinin çalıştığı fason üreticilerin çoğu AB üyesi ülkelerde yerleşik olmakla birlikte, Hırvatistan, Sırbistan ve Makedonya'daki nispeten az sayıda firmayla da iş yapılmaktadır.

2008 yılında Avusturya 1,7 milyar Avro değerinde 58.400 ton dokuma dış giyim ithal etmiştir. Toplam ithalat 2006'ya göre değer bazında %5,5 artmıştır. AB toplam dokuma dış giyim ithalatının %3,6'sını gerçekleştiren Avusturya Belçika (6.) ve Hollanda (7.) Hollanda'dan sonra 8. sırada yer almaktadır. Yerel üretimin azalmasına neden olan ithalat artışı, büyüme eğiliminde olan dış giyim pazarında ithalatın payının arttığına işaret etmektedir. Diğer yandan Avusturya'nın ithal ettiği dokuma dış giyim ürünlerinin %25'ini ihraç ettiği (re-eksport) tahmin edilmektedir.

2006 yılında 11,02 Avro olan ortalama ithal ürün birim fiyatı, 2007'de 11,70 Avro'ya, 2008'de 12,03 Avro'ya yükselmiştir.

Avusturya'nın 2008 yılı örme dış giyim ithalatında ilk sırada yer alan Almanya değer bazında %54 payla uzak ara öndedir. Almanya'yı İtalya (%9), Çin (%7) ve Türkiye (%5) takip etmektedir. Almanya'da ithalat 2007'de %4 artmış, fakat 2008'de %3,6 azalmıştır. 2004-2008 döneminde İtalya'dan ithalat yaklaşık %6, Çin'den ithalat %12 artarken, en büyük artış %31 ile Türkiye'den yapılan ithalatta olmuştur.

İthalatın ürün gruplarına dağılımı ise şöyledir: pantolon ve şortlar (%36), palto ve outdoor ceketler (%16), gömlek ve bluzlar (%15), elbise ve etekler (%10) ve indoor ceketler (%8).

Avusturya pazarında 2004 yılında 816 milyon Avro olan iç giyim (iç çamaşır, ev ve yatak kıyafetleri, yüzme kıyafetleri, çorap vb.) harcamaları, 2008 yılında 871 milyon Avro'ya yükselmiştir. Toplam iç giyim pazarı 2004-2008 döneminde yıllık ortalama %1,7 büyümüştür. AB toplam iç giyim tüketiminin %2,3'ünü gerçekleştiren Avusturya İsveç (10.) ve Portekiz'in (11.) ardından 12. sırada yer almaktadır. Kişi başı iç giyim harcaması 2008'de hafif bir yükselişle 104 Avro olmuştur.

Hazır giyim ve dolayısıyla iç giyim, Avusturya perakende sektöründe her zaman güçlü bir alt sektör olmuştur. Avusturya AB içinde en yüksek kişi başı hazır giyim harcaması gerçekleştiren ülkeler arasındadır ve bu durum iç giyim için de geçerlidir. Avusturya iç giyim pazarı da küresel mali ve ekonomik krizden etkilenmiştir: Sektör açısından iyi geçen ve pazarın bir önceki yıla göre %1,8 artarak 871 milyon Avro'ya ulaştığı 2008 yılından sonra, iç giyim pazarının 2009'da %1,6 ve 2010'da %0,2 daralarak 855 milyon Avro'ya gerileyeceği tahmin edilmektedir.

Avusturya'nın iç giyim üretimi 2004-2008 döneminde ciddi biçimde azalarak 2008 yılında 266 milyon Avro olmuştur. 2006-2008 döneminde üretimdeki azalma yıllık ortalama %1,1'e sınırlı kalmıştır. Üretim fiyatları 2008'de 2004'e göre %8 yükselmiştir.

2008 yılında 1,06 milyar Avro değerinde 46.520 ton iç giyim ithal etmiştir. İthalatın %80'i örme, %20'si dokuma iç giyim ürünlerinden oluşmuştur. 2004-2008 yıllarını kapsayan periyotta en yüksek artış 2006-2007 döneminde olmuştur. AB'nin toplam iç giyim ithalatının %4,3'ünü gerçekleştiren Avusturya, AB ülkeleri arasında 8. sırada yer almaktadır. İç giyim ithalatındaki artışın üretimde azalmaya yol açması Avusturya iç giyim pazarında ithalatın payının arttığına işaret etmektedir. Avusturya'nın en büyük iç giyim tedarikçisi olmaya devam eden ve 2008 yılında ülkenin iç giyim ithalatından %39 pay alan Almanya'yı Türkiye (%11), İtalya (%6), Çin (%6) ve Macaristan (%5) takip etmektedir. Almanya ve Çin'den ithalat hafifçe artarken, Türkiye ve İtalya'dan ithalat ise ciddi biçimde artmış, Macaristan'dan ithalat ise azalmıştır. Avusturya'ya iç giyim ihracatını arttıran diğer ülkeler şunlardır: Fas, Hollanda, Bangladeş, Fransa, Sırbistan, Belçika, Vietnam, İspanya ve Hindistan.

Avusturya'nın iç giyimde re-eksport oranının %40'lar civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Mobilya

Avusturya ev mobilyası pazarının perakende satışlar bazında büyüklüğü 2008 yılında 2,5 milyar Avro olarak gerçekleşmiştir. Aynı yılda, kişi başına 301 Avro ev mobilyası harcamasıyla Avusturya AB ülkeleri arasındaki ilk sırada yer almıştır (AB ortalaması 161 Avro'dur). Avusturya mobilya pazar büyüklüğü açısından AB üyeleri arasında yedinci sıradadır ve İsveç ve Belçika gibi bir grup ülkeyle benzer pazar büyüklüğüne sahiptir. Avusturya ev mobilyası pazarı 2004'ten bu yana yıllık ortalama %2

büyümüştür ve arka arkaya 4 yıl büyüme kaydedilmiştir. 2008 yılında yaşanan %0,6'lık büyüme dört yıllık süreçte kaydedilen en küçük oran olmuştur. Pazar hacmi reel olarak düşmüştür ancak pazar değerindeki minimal büyüme fiyatlardaki artıştan kaynaklanmıştır. Fiyat artışlarının sebebi üretimde daha kaliteli malzeme kullanımı ve aynı zamanda girdi fiyatlarında artıştan kaynaklanmıştır. Pazar bölümlerine bakıldığında, artmaya devam eden mutfak mobilyaları segmenti hariç tüm segmentlerde değer bazında azalma olmuştur.

Avusturya ev mobilyalarında orta boy bir üretici olmakla birlikte, mobilya ülke için önemli bir sanayi sektörüdür. 2008 yılı mobilya sektörü açısından zorlu geçmiş ve üretim değeri yaklaşık 1,9 milyar Avro'ya gerilemiştir. Sektör özellikle inşaat sektöründeki ani gerileme ve tüketicilerin mobilya satın almadaki isteksizliğinden etkilenmiştir. Buna ilaveten ihrac pazarlarının siparişleri de azalmıştır. Avusturya, mobilya üretimi açısından AB çapında onuncu sırada yer almaktadır ve üretim değeri olarak Hollanda, Danimarka, Belçika, ve İsveç gibi ülkelere yakındır. Tüm bu ülkelerden sadece İsveç 2008 yılında üretimde belirgin bir düşüş yaşamamıştır. Avusturya İstatistik Ofisi'ne (Statistics Austria) göre mobilya sanayi ekonomik krizden en çok etkilenen sektörler arasındadır. Firmalar stoklarının azaltmıştır ve sektör yaklaşık %78 kapasiteyle çalışmıştır. Üretimdeki düşüş 2009'da da devam etmiştir. Çeşitli ev mobilyası segmentlerinden sadece mutfak mobilyası segmenti 2008'de üretim değerini korumayı başarmıştır. Diğer tüm segmentlerde üretim düşüş göstermiştir. En büyük düşüşler, yemek odası ve yatak odası üretiminde yaşanmıştır. 2008 yılında mobilya üretiminin %56'sı, çoğunluğu oturmaya mahsus mobilyalara yönelik olmak üzere mobilya parçaları olmuştur. Üretimin %17'si diğer mobilyalar, %15'i mutfak mobilyaları, %5'i civarı yatak odaları ve %3'ü yemek odalarıdır. Üretimin kalanını ise döşenmemiş mobilyalar oluşturmuştur.

Avusturyalı mobilya üreticileri yüksek kaliteye yoğunlaşmaya devam etmekte ve düşük fiyat rekabetine girmemektedirler. Avusturya mobilya sektörü her zaman ihracat odaklı olmuştur, ancak ekonomik kriz ihrac pazarlarını olumsuz etkilemiştir. Firmalar iç pazardaki paylarını arttırmaya çalışmışlarsa da, firmaların ekonomik açıdan rahatlatılabilecek gelişme, küresel ekonominin tekrar büyümeye geçmesine bağlı bulunana, önemli AB ve ABD pazarlarındaki eski satış düzeylerini yakalamalarıdır. Özellikle Rusya ve diğer Doğu Avrupa pazarları gibi yeni pazarlar da gelecek vaat etmektedir.

2008 yılında Avusturya'nın ev mobilyaları ithalatı 1,4 milyar Avro (396 bin ton) olarak gerçekleşmiştir. 27 AB üyesi ülke arasında mobilya ithalatında Avusturya değer bazında sekizinci, hacim bazında dokuzuncu sıradadır ve ev mobilyaları ithalatı açısından orta ölçekli bir ithalatçı olarak görülmektedir. 2008 yılı ithalatı değer bazında İtalya ve İsveç'le, hacim bazında ise Polonya ve Çek Cumhuriyeti'yle yaklaşık rakamlardadır. 2004-2008 yılları arasında Avusturya'nın ev mobilyaları ithalatı yıllık ortalama %1,3 azalmış (2004 yılında 1,5 milyar Avro), ancak hacim bazında yıllık ortalama %2,6 (2004 yılında 358 bin ton) artmıştır. İthalat 2006'ya kadar azalmış, 2007'den itibaren önemli oranlarda artmıştır. İtalya, Polonya ve Slovakya'da ithalat artarken, Macaristan ve Romanya'da ithalat azalmıştır.

2008 yılında ithalat, ihracatı değer bazında %15 ve hacim bazında %20 aşmıştır. İhracat 2006 yılından beri azalmaktadır. Aynı dönemde (2006-2008) ev mobilyaları üretimi hafifçe artmış ve ev mobilyaları tüketimi yıllık ortalama olarak küçük oranlarda yükselmiştir. Üretim yüksek olmasına rağmen, ithal ürünler pazar paylarını arttırmışlardır. İhracat da yüksek olduğundan bir miktar re-eksport gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

2008 yılında Avusturya'nın ev mobilyası ithalatının değer bazında %7'si (hacim bazında %10'u) gelişmekte olan ülkelerden yapılmıştır. Bu oran 2004'te %7,5 (hacim bazında %6,9) idi. 2008 yılında gelişmekte olan ülkelerden ithalatın %37'si Çin'den, %30'u Türkiye'den ve %7'si Hırvatistan'dan yapılmıştır. Endonezya, Bosna-Hersek, Vietnam ve Ukrayna da önemli tedarikçilerdir. 2004-2008 döneminde Çin'de ithalat yıllık ortalama %25 artarken, Türkiye'den ithalat ise yıllık ortalama %44 artmıştır. Endonezya, Hırvatistan ve Bosna-Hersek'ten ithalat belirgin şekilde azalırken Vietnam'dan ithalat ise artmaktadır.

Mobilya ithalatında en önemli iki ev mobilyası kalemi şunlardır: İthalatın hem değer hem hacim bazında %22'sini oluşturan (319 milyon Avro, 88 bin ton) mobilya aksam-parçaları ve ithalatın değer bazında %18'ini, hacim bazında %12'sini (253 milyon, 48 bin ton) oluşturan oturmaya mahsus döşenmiş mobilyalar. İthalatın %17'sini (245 milyon Avro, 88 bin ton) diğer mobilyalar grubu altında ithal edilen mobilya ürünleri oluşturmuştur. Bu ürün grubunu takip eden yemek-oturma odası takımlarının ithalatı 190 milyon Avro (62 bin ton) olarak gerçekleşmiştir. İthalatın kalan kısmı ise şu ürün gruplarında kaydedilmiştir: yatak odası takımları (146 milyon Avro), döşenmemiş oturmaya mahsus mobilyalar (140 milyon Avro), mutfak mobilyası (125 milyon Avro) ve bambu mobilyalar (17 milyon Avro).

Avusturya - Düzenlenen Önemli Fuarlar

Bireysel Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

AUSTROPHARM 2011 (Salzburg - Nisan/Her Yıl)

İlaç, ecza sanayi

Web Sitesi : <http://austropharm@reedexpo.at>

Auto Zum 2011 (Salzburg - Ocak/İki Yılda Bir)

Otomotiv yedek parça, aksesuar ve yan sanayi

Web Sitesi : <http://www.autozum.at>

BWS - 2011 (Salzburg - Mart/İki Yılda Bir)

Metal&Ağaç İşleme Makine ve Aletleri
Web Sitesi : <http://www.bwsmesse.at>

Bauen & Energie - 2011 (Viyana - Temmuz/Her Yıl)

Yapı Teknolojileri ve Makineleri
Web Sitesi : <http://www.messe.at>

Bauen & Wohnen 2011 (Salzburg - Temmuz/Her Yıl)

Yapı Teknolojileri ve Makineleri
Web Sitesi : <http://www.reedexpo.at>

Bauen&Energie Wien - 2011 (Viyana - Şubat/Her Yıl)

İnşaat teknolojileri (enerji tasarruflu çevre korumalı)
Web Sitesi : <http://www.messe.at>

Bauen+Wohnen 2011 (Salzburg - Mart/Her Yıl)

İnşaat, dizayn ve enerji tasarrufu
Web Sitesi : <http://www.reedexpo.at>

Casa 2011 (Salzburg - Ocak/Her Yıl)

Mobilya ve Dekoratif Aksesuarlar
Web Sitesi : <http://www.casa-messe.at>

Creativ Salzburg Herb 2011 (Salzburg - Eylül/Her Yıl)

Hediyelik Eşya, Ev Aksesuarları
Web Sitesi : <http://www.creativsalzburg.at>

ESCRS Congress 2011- Exhibition Ophthalmic Congress and Exhibition of the European Society of Cataract & Refractive Surgeons (Viyana - Eylül/Her Yıl)

Optik
Web Sitesi : <http://www.es CRS.org>

Energiesparmesse 2011 - Energy Saving Fair with Bio Solar-Baumat-Heiztech-Water-Sanitary (Wels - Mart/Her Yıl)

Enerji
Web Sitesi : <http://http://www.messe-wels.at>

Futura 2011 (Salzburg - Eylül/Her Yıl)

Tüketici Elektronik-Elektrikli Ev Aletleri, Beyaz Eşya
Web Sitesi : <http://www.messe.at>

HÄUSLBAUER 2011 - Building & Renovation (Klagenfurt - Şubat/Her Yıl)

Yapı teknolojileri ve makineleri, iç dizayn
Web Sitesi : <http://http://www.kaerntnermessen.at>

Power-Days 2011 (Salzburg - Nisan/Her Yıl)

Elektrik/enerji
Web Sitesi : <http://http://www.power-days.at/>

VIN AUSTRIA 2011 - INTERNATIONAL TRADE FAIR FOR WINE AND SPIRITS (Salzburg - Ocak/Her Yıl)

Gıda ve içecek
Web Sitesi : <http://www.reedexpo.at>

WOHNEN & INTERIEUR - 2011 (Viyana - Mart/Her Yıl)

Mobilya, dekorasyon, ev tekstili, halı
Web Sitesi : <http://www.wohnen-interieur.at>